

Szerkesztőség
Hivatal és nyomda
Központ: Kolozsvár, St. Baron
Pop (Brassai-utca) 10
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
977, 228 és 1047
N. Sz. — — — 228

Előfizetés
Egy év — — — 1050
Félév — — — 550
Negyedévre — — — 290
Egy hónapra — — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejvel drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 40—
Egy szám ára — ck 2—

Dr. Ramasetter Róbert
I. Disztér 2. II. 8.

Budapest

UJ KELET

ESZÉDO-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — — 1050
Félév — — — 550
Negyedévre — — — 290
Egy hónapra — — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejvel drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 40—
Egy szám ára — ck 2—

1926 Szerda március 24

Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 65 szám

5686. Nizsan 9

Ki jön?

Alig néhány nap választ el a kormány lemondásától és természetesen az egész közvélemény érdeklődése a nagy ismeretlen felé fordul, aki jönni fog, hogy átvegye Bratianu örökét. A fantasztikus kombinációk forgatagában azt hisszük, érdekelni fogja olvasóinkat, miként néli meg a helyzetet a főváros informált sajtója. Alábbi cikket B. Branisteanu írta a bukaresti „Dimineata”-ba.

Most már bizonyos, hogy a hét végén a Bratianu-kormány visszaadja megbízatását. Ki kerül utána hatalomra? — ez a kérdés olvasható mindenki ajkáról. Az újságíró, a bíról feltételezik, hogy ezen a téren sokat kell tudnia, és mindent nem is, ebben az esetben kínos helyzetben van. Nem tud megjelölni erre a kérdésre: ki jön? Ez a kérdés kiszorította a „jó reggelt” és „jó napot” kívánásokat, amelyet a tudja hányszor hall naponta és éppen ezért szemből is ezzel riad fel.

Amikor a boldog békebeli parlamenti életünket felkavarta a takista párt megjelenése, a világ azt kérdezte magától a liberális kormányválság proklamálásakor: ki jön? Take Ionescu, vagy Carp Péter? De bizonyos volt, hogy csak kettőjük közül kaphat valamelyik megbízást a kormányalakításra. Most három ellenzéki pártunk van és még több miniszterelnökjelöltünk, így tehát azok, akik szeretik meggyártják a kombinációkat, legalább két miniszterelnökjelöltet tartanak készenlétben, ha nagyon nem egy harmadikat is, de lehet, hogy az összes elképzelhető és lehetetlen kombináció mellett éppen egy másik fog realizálódni, amelyre senkinek sem gondol, vagy amelyről senki sem beszél. A nemzeti párt és a parasztpárt közötti kollaborációs tárgyalások megszakadása után nincs kizárva meglepetés a jövő kormány tekintetében, éppen mert nincs meg az a megfogható, amely mindenki számára az egyedüli lehetséges megoldás volna és amelyet csak ez a népi demokratikus párt képes meghozni.

Tehát, arra a kérdésre, hogy ki jön, ma még a legjobban informált ember sem tud pontos feleletet adni. Három nappal a kormány lemondása előtt az új kabinet összeállítására várható tényezők körében még a legteljesebb élemez uralkodik. Csak az mondhat most egyet, aki nincsen informálva. A jól informáltak nem felelhetnek erre a kérdésre mást, mint amit a természet titkai előtt mond az ember: ignoramus. Az uralkodó majd tanácskozni fog politikai életünk vezetőivel és csak ezután fog dönteni. Annyit azonban szabadnak látszik mondani, hogy a következő kormány nem lehet egyetlen párt-kormány, hanem koalíciós kabinet. De azt, hogy egy ilyen kormányban lesz-e túlsúly valamelyik pártnak és hogy melyik lesz az a párt, megint nem lehet biztosan megmondani. Azt azonban meg lehet mondani, hogy a jelenlegi helyzet mellett nincsen az a kormánykombináció, amelyben a parasztpárt is bele nem lenne kalkulálva. A véletlen folytán tehát a parasztpárt körül fognak gravitálni a többi pártok közeli tárgyalásai. Éppen ezért nem szükséges tudni, mi történik az udvarnál, hogy meg lehessen érteni, hogy az új kormányknak olyan összeállításnak kell lennie, amely biztosítja számára a kompakt többséget anélkül, hogy választási presszióhoz lenne kénytelen folyamodni. Ez a premiszája egy olyan kormányzásnak, amely véget vessen az eddigi állapotoknak és az országot a törvényesség útjára vezesse vissza.

Bárki is, ha elfogulatlanul és figyelemmel vizsgálja a helyzetet, kénytelen megállapítani,

hogy csak a demokratikus pártok, vagyis a parasztpárt és a nemzeti párt megegyezése hozhat olyan kormányt, amely a fenti feltételeknek meg tud felelni. Az, ami ezt a megegyezést mindaddig megakadályozta, alapjában véve sem a mandátumok, sem pedig a személyek kérdése, sem a belügyi tércsa volt, hanem az, hogy nehéz volt megtalálni az egyensúlyt, amely mindkét párt individualitását garantálja, a megfelelő részt a közszükségletek fölötti ingerenciában és főképpen garantálja a kölcsönös bizalmat, vagyis, hogy kiküszöbölje azt a bi-

zalmat, amelyet mindkét párt táplált egymá ellen az elveken alapuló fúzió megkísérlése után folytatott tárgyalások során.

Vajon sikerülni fog-e a Bratianu-kormány lemondása és az új kabinet megalakítása közötti néhány rövid óra alatt megtalálni azt a megoldást, amely realizálja a kívánt egyensúlyt és biztosítsa a kölcsönös bizalmat a kölcsönös bizalmatlanság megszüntetésével? Ha igen, a megegyezés létre fog jönni az ország javára és a demokrácia javára, amely előttünk egyenlő az ország javával.

Nagy Vince vádalahelyezési indítványt nyújtott be Bethlen ellen

A magyar nemzetgyűlés mai ülése. A kormány új választásokra készül. Újabb szenzációs fordulat a frankügyben

(Budapest, március 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar nemzetgyűlés ma délelőtti ülésén ismét a frankügy került napirendre. Rakovszky, a legitimisták vezére beszédében arra a konkluzióra jutott, hogy nem Windischgrätz a valódi bűnös a frankügyben, hanem a háta mögött lappangó alakok. Windischgrätz csak „Dummer August”, akinek a bűnösök töltak előtérbe.

Andrássy Gyula beszédében a kisantant rosszakaratának minősíti a frankügy felfújását, üldözést lát benne, miért is nem tudja megvetni a bűnösöket, de szigorú megbüntetésüket szükségesnek tartja.

Andrássy beszéde alatt Barabás Sámuel egypárti szl. közbe:

— Csak azért nem veti meg öket, mert herceg is van közöttük. Azért tartja velük a barátságot. Mégis minket nevez a frankhamisítók védőinek.

Berky Gyula szerint már az egész magyar közvélemény undorodik a frankügytől. Az ellenzék politikai válságot akar belőle csinálni, hogy a zavarosban kifoghassa a halacskaít. Berky beszéde végén azt a szenzációs kijelentést teszi, hogy a Bethlen-kormány képviselő választásokra készül. (Bethlen fejével bólint.)

A délutáni ülés

A délutáni ülésen Rottenstein Mór szocialista képviselő beszélt, aki a következőket mondotta:

— Igaz, hogy más országokban is volt pénzhamisítás, de ott nem állott élére az országos fekapitány. Maga Bethlen beismerte, hogy tévedett. Már pedig egy miniszternek le kell vonnia tévedéseinek konzekvenciáit. Azzal nem lehet menteni a frankhamisítást, hogy a franciáknak nem ártott, annál többet ártott a magyar közgazdasági életnek.

Ezután elmondja, miért kellett külön működni a térképészeti intézetnek a magyar állami nyomdától. Majd Nádossy és Windischgrätz személyével foglalkozik és megállapítja, hogy Nádossy még rovtobbá multu, mint Windischgrätz.

Pakots József Andrássy Gyula beszédének egy részével akar foglalkozni.

Nádossy volt a titkos társaságok feje

— Ha olyan nagy hazafiak voltak Nádossy és Windischgrätz, miért nem áldozták fel magukat? Nádossy kivette a revolverét és letette az ügyész asztalára. Nem vagyok hive az öngyilkosságnak, de pusztulnia kell annak, aki ilyen gazságot művel. A ku zus hat esztendeje alatt bűncselekmények történtek, amelyeket alatt törölt meg senki. A titkos társaságok feje nem törölt meg senki. A titkos társaságok feje Nádossy volt. Mankovics Hágában beismerte,

hogy aki nem teljesítette a titkos társaság parancsát, azt eltesszik láb alól.

— Vád alá kell helyezni a Bethlen-kormányt!

Ezután Nagy Vince emelkedett szólásra:

— Én nem tudok belemenni annak a kérdésnek a taglalásába, amely már majdnem a vita gerincévé lett a frankbizottság jelentésének beterjesztése óta, hogy tudniillik fenforog-e politikai felelősség.

Nagy Vince ezután részletesen halomra dönti a kormány eddigi védekezését és követeli, hogy helyezék vád alá a miniszterelnököt és a belügyminisztert.

— Mondja ki a nemzetgyűlés, hogy úgy a többségi, mint a kisebbségi jelentést, valamint a különvéleményeket elvetik és Bethlen István gróf miniszterelnök és Rakovszki Iván belügyminiszternek a parlamenti bizottság előtt tett beismerő vallomásait, továbbá Perényi Zsigmond báró, Frónai György báró, Kozma Miklós, Windischgrätz Lajos herceg, Vas József miniszter és Rába Dezső ugyanott tett vallomásait, azonkívül az ügyességi iratok tartalma szerint tett terhelő vallomások, végül Pallavicini örgróf és Sigray Antal gróf nemzetgyűlési képviselőknek a nemzetgyűlés nyílt ülésén a miniszterelnök ellen emelt határozott vádjai alapján Bethlen István gróf miniszterelnököt és Rakovszki Iván belügyminisztert az 1848. évi 3. tc. 32 paragrafusának c. pontja és az 1920. évi 10. tc. 1 paragrafusának alapján vád alá helyezi és az eljárás lefolytatása céljából az előirt intézkedéseket sürgősen megteszi.

Nagy Vince ezután így folytatja:

— Hígyje el nekem a miniszterelnök ur, hogy nyugodtan állhat alkotmánybíró elé, ha valóban ártatlan a frankhamisítási ügyben. Kérem tehát az egész Házat, hogy fogadják el határozati javaslatomat, mert csak így lehet helyreállítani a bizalmat a nemzet iránt. (Zajos taps és helyeslés a baloldalon.)

Létai Ernő beszélt ezután és azt mondja, hogy a kormány támasza a reakcióban van. Majd az összes ellenzéki pártok képviselői is felszólalnak, Drózy Győző, Esztergályos János, Vázsonyi Vilmos, akik szenvedélyesen támadják a kormányt. Az ülés háromnegyednyolc órakor ért véget.

Zadravecz titkárat előállították a rendőrségen

Budapest, március 23. A mai nap folyamán ismét váratlan fordulat következett be a frankhamisítás nyomozásában. A szenzációs fordulatot, amely valószínűleg új irányba tereli a hatóságok figyelmét, a frankügy politikai hátterének kivizsgálása tekintetében két tanu kihall.

gatása idézte elő. Mára beidézték a főkapitányságra Páter Bónis Arkhangelt és Teleky Pál grófot. A pátert Lakatos rendőrkapitány szobájában hallgatták ki, mielőtt azonban a kihallgatást megkezdték volna, a rendőrkapitány közölte a páterrel, hogy nem mint tanút, hanem mint gyanúsítottat hallgatják ki a frankhamisítási ügyben. Zdravec titkárát láthatóan meglepte ez a váratlan kihallgatás és kijelentette, hogy nem érti, hogy miért kezelik az ügyben egyszerre gyanúsítottként, amikor neki sem közvetve, sem közvetlenül a frankhamisításban része nem volt. A rendőrkapitány fel szólította, hogy válasszon a maga számára védőt. Bónis Ulain Ferencet nevezte meg védőjéül. Ezzel megkezdődött a kihallgatás, amelyen a francia kiküldöttek és képviselőjük, Aurer Pal dr. ügyvéd is megjelentek. A páter kijelentette, hogy külföldi hatóságok képviselőinek jelenlétében nem hajlandó vallomást tenni. A francia kiküldöttek akceptálták a páter kifogását és a francia detektívőrök a kérdőpontokat lediktálta Lakatos rendőrkapitánynak. Ő hallgatta ki ezeket vonatkozólag Zdravec titkárát. A franciák ezután eltávoztak. Páter Bónishoz a frankklisékkel kapcsolatban intéztek kérdéseket. A rendőrség tudomására jutott, hogy Bónis páternek bizonyos szerepe volt a frankklisék rejtegetésében. A délutáni órákban jelent meg a főkapitányságon Teleky Pál gróf, akinek újabb kihallgatását a francia kiküldöttek kérték. A franciák szerint Teleky gróf kihallgatását az a tény szűköségessé, hogy Gerő László szombaton az ügyészségen teljesen ellentmondóan vallott, amennyiben kijelentette, hogy Teleky Pál megbízásából 1922-ben járt Windschgráznál. A kihallgatás a késő délutáni órákban ért véget.

Étvágytalanságnál, rossz gyomor-nál, bélrekedésnél, renyhe emésztésnél és csalánkiütésnél a természetes „Ferenc József“ keserűvíz rendbehozza a gyomor és a belek működését, és megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttorója megállapította, hogy a Ferenc József víz abszolút megbízható hashajtó. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

* Palesztina legújabb és legtekélyesebb falterképe 100 lej az Uj Kelet könyvostályában.

Tömeges munkáselbocsátás az aradi Astra-üzemeknél

A gyár összes munkásait sztrájkbaléptek

(Arad, március 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az aradi Astra-gyár, amely tudvalevőleg egyike az ország legnagyobb ipari üzemének, ma a vagonjavító-gyár 450 munkásának felmondott. Ennek előzményeként jelentette az elmúlt héten az Uj Kelet, hogy a gyár átíratot intézett a munkaügyi minisztériumhoz, amellyel közölte, hogy az államvasutak vezérigazgatóságának rideg és merev magatartása következtében kénytelen utol ó eszközként nagyszámú munkáselbocsátáshoz folyamodni. Az átírat szerint az Astra-gyár évenként 180 millió lej értékben kapott megrendelést az államvasutaktól, amelyet egy megállapított havi kvóta szerint mozdony- és vagonjavításokban szállított le.

Miután ez a kvóta a gyár termelőerejéhez viszonyítva túlságosan kicsiny volt és nem nyújtott munkaalkalmat a gyár összes munkásainak, az Astra gyár igazgatósága igyekezett a kvótát túllépni és így az elmúlt év folya-

mán 280 millió lej értékben szállított gondülőanyagot a rendelést kitevő 180 millió helyett. Az anyag szállítása után azonban az államvasutak megbízottai tudomására hozták a gyárnak, szigorú rendeletük van, hogy ne akceptálják a kvótán felül leszállított anyagot.

Az átírat következtében a munkaügyi inspektorátus azonnal interveniált az államvasutak vezérigazgatóságánál, azonban amint a jelek mutatják, mindezen pozitív eredmény nélkül. A gyár ma kapta kézhez a munkaügyi minisztérium negatív válaszát és azonnal közölte a munkásokkal, hogy kénytelen a gyár üzemét a minimumra redukálni.

A gyár többi fizetőinek munkásai erre azonnal szolidaritást vállaltak elbocsátott társaikkal és abbahagyták a munkát. Hosszas tárgyalások után azonban ígéretet kaptak, hogy a kérdés kedvező megoldást fog nyerni és így a munka néhány órai szünetelés után újból megindult.

Készül a CFR új menetrendje

A német kocsiokból új tehervonatokat állítanak be. Még egy gyorsvonat fog közlekedni Halmi és Tóvis között

(Cluj-Kolozsvár, március 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Május 15-től kezdődőleg a romániai államvasutak összes vonalain éltbe lép a CFR nemrégiben megszavazott reorganizációs törvénytervezetének rendelkezési értelmében készített új menetrend. Az államvasutak Bukarestben székelő központi vezérigazgatósága a kerületi felügyelőségek jelentései és javaslatai alapján most készíti el a végleges új menetrendet, munkatársunk ezzel kapcsolatban felkereste dr. Joan Hosszu erdélyrészi igazgatót, aki a menetrend erdélyi vonatkozású módosításairól és újításairól a következőket mondotta:

— Az új menetrend általában nem fog az eddigekkel szemben lényeges változást hozni. Így elsősorban teljesen változatlan marad a személyvonatok közlekedése, amelyek egy számmal, mint időbeosztásokkal kielégítik az utazóközönség igényeit. Az ország különböző vonalain új tehervonatpárokat fognak beállítani, amelyek elsősorban a Németországtól hadikártérítés fejében kapott vagonok segítségével a sokat hiófogólt tehérforgalmat lesznek hivatva megjavítani.

— Ugyancsak az erdélyi utazóközönségnek egy

régi sérelme nyer orvoslást a május 15-tel életbe lépő menetrendnek a gyorsvonatok forgalmára vonatkozó módosításai által. Több részről kaptunk ugyanis panaszos leveleket abban az irányban, hogy az 502-es és 503-as számú gyorsvonatok, amelyek tudvalevőleg reggel hétkor, illehetőleg éjjel 12 órakor haladnak át Kolozsváron, alkalmatlan és nem praktikus időbeosztásuk miatt nem tudnak a követelményeknek megfelelni. Javaslatunkra ennek a gyorsvonatpárnak közlekedése annyiban szenved változást, hogy az első délelőtt 10 és fél óra között fog Kolozsváron áthaladni, míg a Bukarestből jövő gyors este kilenc órakor érkezik Kolozsvárra. A cseh-szlovák államvasutak igazgatóságának egyenes kívánságára a Halmi—Tóvis vonalon új gyorsvonatpárt is be fogunk állítani, amely mindenképp a cseh-szlovák román tranzitforgalom lebonyolítását lesz hivatva kényelmesebbé és tökéletesebbé tenni. Ennek az új gyorsvonatpárnak közvetlen csatlakozása lesz az ugyancsak Arad—Bukarest között beállítandó új gyorsvonatpárhoz.

Más lényegesebb módosítást nem fog tartalmazni az új tavaszi menetrend, — fejezte be nyilatkozatát Hosszu igazgató.

Akiba

Irta Giszkalay János

Maga az Ötkönyv számtalan higiéniai, egészségügyi rendelkezést is tartalmaz. Ezek közé sorolhatók az étkezési törvények is. Például széttepett állatok húsát (חֲסִידָה) „töréft“ a zsidónak nem szabad ennie. De mit nevezünk széttepettnak? A Rabbik megállapították, hogy minden olyan szervi sérülés, amely az állat halálát okozhatja, „töréft“, „széttepett“ teszi az állatot. De ennek felismeréséhez és az egyes „halált okozó sérülések“ egyszer és mindenkorra való megállapításához igen tüzetes anatómiai és élettani tudás kellett. Ime: orvostudomány. A zsidó ünnepek egyrészt a holdévbéli dátumokhoz, másrészt a periodikusan visszatérő évszakokhoz (tavaszhoz, őszhöz) stb. vannak kötve. Hogy a holdévbéli napi dátumot az évszakok váltakozásával összhangba lehessen hozni, pontos naptárrendszert kellett szerkeszteni, amit igen nagy csillagászati és matematikai tudással lehetett csak elérni. Ime: a matematika és csillagászat. Egybefoglalva: itt is megállapíthatjuk ugyanazt, amit a „בְּתוֹרַת מֹשֶׁה“ az alsófokú iskoláknál állapítottunk meg: épen elég széleskörű tananyag akármilyen felsőiskola részére, pedig „csak“ a Rabbikról, a Talmudról és a talmudi akadémiáról van szó.

(A talmudi akadémiák tananyagának ilyen modern „tudományegyetemi“ értelemben való feltüntetése nem holmi felelőtlen játék a szavakkal. Természetes, hogy a Talmudban hiába keresnénk külön matematikai vagy orvosi értekezéseket. Ez két oknál fogva is elhibázott dolog volna. Először azért, mert — amint már említettük, — a tanítás a talmudi akadémiákon nem kerek előadásokban, hanem közvetlen

disputatorikus módon történt. Másodszor azért, mert a Talmud, illetve a Misna, ezekből a vitaelőadásokból is, mindig csak a tudományos kutatás eredményét jegyezte föl, nem pedig az eredményhez vezető kutatást. Ugyanigy hiába keresnénk jogi értekezéseket is a Talmudban, holott az kétségtelen, hogy a Talmud a maga egészében a zsidó corpus juris és a talmudi főiskolák legfőbb hivatásukban jogi akadémiák voltak. De hogy ezeknek az akadémiáknak mennyire a tananyagába tartoztak mindazok a tudományágak, amelyeket felsoroltam, azt talán a legeklátásabban az egész talmudban szétszórt orvostudományi vonatkozások, és sokszor a saját korukat messze túlhaladó megállapítások bizonyítják. Így például, — hogy csak néhány ilyen helyet említsék: Chullin 11/b bizonyossága szerint ösmerték és szükség esetén alkalmazták is a kriminológiai boncolást, Masz. Nazir 52/a bizonyossága szerint, a Rabbik teljesen tisztában voltak az emberi csontváz összetételével. Az idézett hely egy esetet ír le, amikor egy Theodos nevű tudós orvos, egy elébe rakott halomnyi emberi csontról megállapította, hogy az összes csontokból egyetlen teljes hátgerincet és egyetlen teljes koponyát sem lehet összeállítani. Az anatómiában való jártasságuk annál is inkább feltűnő, mert a korukbeli orvosi tudomány ebben a tekintetben is még fantasztikusan hátramaradt volt. A Misna az emberi csontvázban 248 külön csontot állapít meg. Hippokratés szerint a csontváz összesen csak 91 külön darabból áll. A tudomány mai megállapítása szerint (20 éven aluliaknál, ahol az egyes csontok porcogói még nem forrtak egybe) a talmudi megállapítás hajszálig precíz. Pontosan megállapították a tuberkulózis ismérveit (Chullin 47/b) a hasbányagyulladás eseteit (Chullin 49/b) említett

tesznek különböző vesebántalmakról és vese operációkról (Avoda zará 44/a). Ösmerték és tanították a gerincvelő szerepét az idegrendszerben (Chullin 51) stb. stb. Akit a talmudi orvostudomány kérdése érdekel, az olvassa el Dr. A. Stern: „Die Medizin im Talmud“ című tanulmányát (Frankfurt a. M. 1909) amelyben az idevágó egyéb irodalomról is felvilágosítást kap.)

De a rabbik élethivatása nem csupán mindezeknek a diszciplínáknak tanításában merült ki. Valójában ők voltak az állam pusztulása után, sőt már jóval azelőtt a Szanhedrin fennállásának idején is, a zsidó nemzet elősmert törvényhozó testülete és egyuttal legfelsőbb bírái is. Már maga a „törvénymagyarázat“ is, amely egyre újabb és újabb jogszabályok megállapításához vezetett, továbbá a „szó-kásjog megállapítása is tulajdonképpen nem volt egyéb, mint törvényhozás. De a zsidó jog nem egy olyan jogszabályt is ösmér, amelyről a Talmud kifejezetten megjegyzi, hogy ez vagy az a Rabbi „rendelte el“ (דִּתְקַן). Különösen Hillelről és Rabban Gamliel I-ről jegyzi ezt fel a Talmud. Az viszont már magától adódott, hogy a törvények praktikus alkalmazásánál és nevezetesen a bírói ítélekezésnél a Rabbik, mint a zsidó jog és törvény legfőbb ismerői, sőt kutatóforrásai, vagy mint bírók, vagy mint a bíróság szakértői szerepeltek. De nem egy olyan esetet is jegyez fel a Talmud, amikor egyik vagy másik Rabbi, a maga tekintélye alapján törvényt látott valaki felett és bírságokat rótt ki. Magáról Akibáról is megemlíti a Talmud, hogy egy embert negyven dinár kárpótlásra ítelt, amiért egy asszonynak fejéről, nyílt utcán letépte a fátyolt.

Folytatása következik.

Nicarag

Genua kalandos teremtés. Kristóf néven ismerünk, sőt sohasem álmódott, hanem tiszteletre. Am az az álmai szoktak betel, hogy Nicaragua spanyol vallásfelekezetet alapított és imádnó eszményűtéki, Genua fiát, aki poklokban vezeték és azért a bűnéért, újabb „terjeszkedési“ világban.

Nem irigylem a dőtől, mert közhitem szerénység, mint egy halott felfedező, aki halála után tét, hogy szentté avagy hogy a halott szentek kezeit, ebből már se

Kolumbusz Kristóf p. bere volt, nyugtalan véintuicijával érezte meg a szívességgel törtéte kisebb egyede. A föld zotta, a világegyetem zabolcsok a szeráfok zené tuicija csalogatta végte végén egy új föld horiz az intuitív elem volt és erők azonban már voltak benne, lévén Kolumbóval megáldva, jei, mint Audaluzia hid

Nem volt lemondó volna, hiszen egész Európa. Hódító és hatalmait a föld, a tenger, a világa érdekelt. Nem lekülönösen élete végén szemével láthatta, hogy reszténység malszja népek is boldogan élnek, virágnak a Toledo és Sevilla utcályaikon égetik el szeren Kolumbusz Kristóf reudve után, az ő zsidóélet szeretetétől volt álette az élet célján, a tágitotta, milliók gonosvetve így meg alapját.

S most szent lett akire a spanyol ivadékokösznek már is, mintha zet tgyérl volna sz nagyságáról, hogy a dífejbeveréstől sem tartó

Nicaraguában igen díg a boldogtalan embegönek, vagy a kielti utóttágának kell ott jelek nincs más dolguk, kreáljanak. És pont meg szentnek, prófétá szemzőből nézzük a ráció. Elvégre mégis hozzá e telepes-ivadékokhoz, a kövér gulyákat etejkori reneszánszhoz. spanyolok legzivesebbet ják szentekké, transciben saját tulajdonságuk valami támaszt, segélyt rencesjük, pozíciójuk, févédelmezésére. Mindenése valamely lép, né adottságairak. A bűséEgyiptom népe természert a napnak köszönharcos Róma imádatára „Jupiter tonans“, a döcos, vad imperialista né meg legjobban.

Nicaragua is csak ő komoly emberek komoly arra, hogy Kolumbusz E szentjüket, Kolumbusz E első spanyoljainak nem tek ingyen birtokbavé egy csomó rabszolgaer

Nicaragua szentje

Genna kalandos természetű fia, akit Kolumbusz Kristóf néven ismerünk, minden valószínűség szerint sohasem álmódott arról a dicsőségről, hogy valamikor szentté fogják avatni és vallást alapítanak tiszteletére. Am az embernek rendszerint nem az álmai szoktak beteljesedni. Így eshetett meg, hogy Nicaragua spanyol hidalgójának leszármazottjai vallásfelekezetet alapítottak, melynek védőszentjéül és imádnó eszményéül Kolumbusz Kristófit nevezték ki, Genna fiát, aki azóta minden bizonnyal a poklokban vezekel mérhetetlen hatalomvágyásáért és azért a bűnéért, hogy az európai embernek újabb „terjeszkedési” lehetőséget biztosított az Újvilágban.

Nem ingylen a dicsőséget Kolumbusz Kristóftól, mert közhitem szerint többet ér egy élő krónika, mint egy halott vallásalapító, vagy egy olyan felfedező, aki halála után éri el azt a megtiszteltetést, hogy szentté avassák. Tudvalevő ugyanis, hogy a halott szentek hiába hajlítják maguk felé kezeiket, ebből már semmi pozitív hasznuk nincs.

Kolumbusz Kristóf pedig a pozitív hasznok embere volt, nyugtalan vértü olasz zsidó, aki fájának intuíciójával érezte meg a távlatokat s ugyanazzal a szívességgel tölti elja felé, mint fájának legkisebb egységé. A föld mérhetetlen gazdasága vonzotta, a világegyetem zenéje, melyet ősi álmódok és bölcses a szeráfok zenéjének neveztek. Kelet intuícióját csalogatta végtelen tergek felé, melyeknek végén egy új föld horizontjai bontakoznak ki. Ez az intuitív elem volt benne isteni; a többi világok és erők azonban már nagyon is földi eredetűek voltak benne, lévén Kolumbuszunk igen sok hatalomvágyással megáldva, mint Italia egyéb kondottierjei mint Andalusia hidalgó semmittevői.

Nem volt lemondó természet, hogyan is lehetett volna, hiszen egész Európa nem volt számára eleget. Hódító és hatalomra szomjas természet volt, akit a föld, a tenger, a népek és főleg az arany világa érdekelt. Nem lehetett tulságosan hívő sem, különösen élete végén nem lehetett az, miután saját szemével láthatta, hogy az egyedül üdvözítő kereszténység malszija nélkül eleddig ismeretlen népek is boldogan sütkéreznek a napsütésben, élnek, virágoznak s fogalmuk sincs arról, hogy Toledo és Sevilla utcáin az Ur nevében maglyákon égetik el szerencsétlen „eretnekek” százait. Kolumbusz Kristóf nem vágyott tehát a szentkedve után, az ő zsidó szíve, mely a világ és az élet szeretetétől volt áthatva, magát az életet tekintette az élet céljának, a földet, melynek határait kitágította, milliók goncszeágának és boldogulásának vette így meg alapját.

S most szent lett belőle, Nicaragua szentje, ahire a spanyol ivadékok olyan vehemenciával eszköznek már is, mintha egy történelmi vallásfelekezet ügyéről volna szó s olyan bürgőn zengenek tagyagáról, hogy a dicsőség érdekében egy kis fejtveréstől sem tartóztatják meg magukat.

Nicaraguában igen sok lehet a tétlen, vagy pedig a boldogtalan ember. Álmódásban való tultergésnek, vagy a kiélési lehetőségek erős megszorításának kell ott jelen lennie, ahol az embereknek nincs más dolguk, mint az, hogy új szenteket készítsenek. És pont Kolumbusz Kristóftól tegyük meg szentnek, prófétának. Mégis, ha amerikai szemüvegbe nézzük a dolgot, van ebben is valami racionális. Elvégre mégis ez a zsidó Kolumbusz segítette hozzá a telepes-ivadékokat a kintinó „business”-ekhez, a kővér gulyákat etető pampákhoz, a rabszolgaság ujkori reneszánszához. Az emberek, főleg pedig a spanyolok legszívesebben azokat az embereket avatják szentekké, transcendens tisztelet tárgyává, akikben saját tulajdonságaikat imádbatják, vagy akikről valami támaszt, segítyt, biztosítót várhatnak szemelésük, pozíciójuk, főleg pedig kedvtelésük megvédésére. Minden imádat szimbólikus kifejeződése valamely lép, népközösség belső és külső adottságairak. A bőség, termékeny, napsugaras Egyiptom népe természetesen leg inkább rapimádóvá, mert a napnak köszönhetette a kétszeri aratást. A harcok Róma imádatának tárgya melán lehetett „Jupiter tonans”, a dörgő Jupiter, mert Róma harcok, vad imperialista népének ez a szimbólum felelt meg legjobban.

Nicaragua is csak önmagát fejezi ki azzal, hogy komoly emberek komolyan gondolnak szülés terein arra, hogy Kolumbusz Kristóftól tiszteljék legfőbb szentjüket. Kolumbusz Kristóf felfedezései Amerika első spanyoljainak nemcsak hatalmas földterületek ingyen birtokbavételét biztosították, hanem egy csomó rabszolgáerő kiszákmányolását is, a

korlátlan lehetőségek világát, melyek alatt a meggazdagodásnak minden rendű és rangú mód szerét kell érteni. Ezek a „lehetőségek” ma már civilizatorikus mázsal vannak bekenve, de az ataviszikus ösztön most is ott él a nemes hidalgouódok szívében. A kiméletlen vágy és akarat most már miszticizmussá finomult, transcendens hevületté változott át — s így lett belőle vallásfelekezet, Kolumbusz Kristóffal, mint szenttel az élén.

Szentül meg vagyok győződve arról, hogy ez a szeniális zsidó kalandor, ha fétámadna, ultimátumban tiltakozna a szentté avatása ellen. Ember volt

Áprilisban megkezdik a postatakarékbetétek visszafizetését? A minisztertanács már döntött ebben a kérdésben.

(Cluj Kolozsvár, március 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Három évvel ezelőtt általános megdöbbenést keltett és őszinte elkeseredést váltott ki a kormány egy brükselre vonatkozó postatakarékbetéti könyvecskéket bevont. Ez a rendelkezés betetőzése volt annak a hihetetlen negligenciának, amellyel a kormány a postatakarékbetétek sorsa iránt viselkedett. Ismeretes, hogy az impérium átvételével a román törvények értelmében a postatakarék intézménye megszűnt. Ezzel együtt megszűnt azoknak az összegeknek folyósítása is, amelyeket tulajdonos többségben kisegyszterciák, munkások és iparosok keserves és fáradságos munka után megtakarított kicsiny pénzüket fizették be a postának. A könyvecskéik bevonásával teljes bizonytalanság vette körül a betétek sorsát, annál is inkább, mert azok fizetése irányában a kormány semmi hajlandóságot nem mutatott.

Az azóta eltelt évek során több deputáció interveniált a pénzügyi kormánynál és a miniszterelnöknel, míg végre végülküli ígéreteket után egy nemrég tartott minisztertanács elhatározta a magyar impérium idejében a Romániához csatolt területeken befizetett

Sulyos vádak Mussolini ellen a Mateotti-per tárgyalásán

Mateotti özvegye visszalépett a magánvád képviselőtől. Az ügyész vádbeszéde

(Chiotti, március 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Mateotti-per tárgyalását szombaton nem folytatták és a mai tárgyalási napot sem tartották meg. Ez arra vezethető vissza, hogy az egyetlen szocialista tanu, aki megjelent a bíróság előtt, Casinelli, olyan sulyosan vallott, hogy a tárgyalás elnöke kénytelen volt távirati uton kérdést intézni a kormányhoz Rómába, arra nézve, hogy milyen magatartást tanúsítson a továbbiakban a bíróság. A szocialista tanu sulyos vádakkal illette Mussolinit is.

A legutolsó ülésen az ügyész elmondotta a vád beszédét. Duminit és valamennyi vádlott-táráát gyilkossággal vádolja, amelyet azonban nem előre megfontolt szándékkal követtek el. A verekedésre Mateotti és a támadók között csupán akkor került a sor, amidőn Mateotti ellenkezni kezdett és lármát csapott, tehát támadóinak attól kellett félniök, hogy felfedezik őket.

— Matteottiban a vádlottak — mondotta az ügyész — nem a szabadságért, hanem a forradalomért küzdő képviselőt támadták meg. Ennek ellenére sulyosító körülménynek kell tekinteni, hogy egy képviselőt szemeltek ki áldozatul. Tettük nagyságát nem akarjuk tulozni, de nem akarjuk bűnöségüket sem menteni, mivel ez külföldön csak rossz benyomást kelthetne.

Az ügyész konkrét büntetési indítványt nem tett, csak arra kérte a bíróságot, hogy járjanak el a jognak és törvénynek megfelelően.

Az esküdtbírók elnöke közvetlenül a tárgyalás megnyitása után közölte, hogy egy levelet kapott Mateotti özvegyétől és a levél szerint az öz-

vegy nem óhajtja a magánvádat képviselni a bíróság előtt. A bíróság elnöke elfelejtette felolvasni a levelet és most a „Times” közli Mateotti özvegyének sorait, amely így hangzik: „Kegyelmes uram! Mateotti meggyilkolás, amely az én sorsom, a gyermekeim sorsa és a szabad Olaszország sorsa, felkeltette bennem azt a hitet, hogy nem hiába fogok az igazsághoz fordulni. Ez maradt egyetlen vigaszom mély fájdalomban és ezért jelenttem be igényeimet a magánvád képviselőtől. Az eljárás során bekövetkezett fordulatok és az újabb amne-zia egészen hátréba szoritották a valóságos tényállást. Ami még megmaradt, az már alig több egy árnyéknál. Én nem akartam keserűségemnek kifejezést adni és nem akartam bosszút követelni, csak az igazság szolgálatába szegődtem. Az emberek most megtagadták tőlem az igazságot, amelyet sz isten és az utókor fognak megadni. Ezért kérem Nagyméltóságodat arra, engedje meg nekem a perbeli igényeim visszavonását, mivel ez az eljárás rám nézve nem jelenthet többé semmit. Egyben kérem mentessen fel engem az alól a nehéz nyomasztó kötelezettség alól, hogy megjelenjek a bíróság előtt.

A férjem emlékének megsértését jelentené ez, mert férjem számára komoly dolog volt egy emberi élet.

„Özvegy Mateottiné”
Az olaszok természetesen nem közlik a levelet, annál kevésbé, mert az „Avanti” ellenzéki lap, amely még életben maradt, nem jelenhetett meg a Mateotti-per tárgyalása első napjaiban és most, hogy újból megjelenik, csak a sajtóiroda által kiadott hivatalos közleményeket közli a tárgyalásról.

Megnyilt

Megnyilt

Transsylvania Ernyőáruház

Cluj, Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi Miklós-utca) 17. szám alatt

Mielőtt ernyőt vásárolna, tekintse meg saját gyártmányu dus ernyő-

raktáromat vételkötelesség nélkül.

Spécialis
ernyőáruház

Behuzásokat és mindentelő javításokat elvégeztet.

Erdély hegyeitől az Atlanti-Oceánig

Kun Adalbert, a Tarbut-Lyceum tanára, aki hosszabb tanulmányutca ment Amerikába, mai írásával egy rendkívül érdekes, hosszabb cikksorozat közlését kezdi meg az Uj Kelet hasábjain.

Amerikai utunkat végre teljesen előkészítettük. Utlevelünk kész, bevándorlási engedélyünk a zsebünkben és megvan a hajójegyünk is. Ha az ember ilyen hosszú utra indul, valahogyan kénytelen felszámolni addigi életével. Ismerőseinktől elbucsu zunk, olyan érzéssel, mintha egyáltalában nem volna remény arra, hogy megegyezzenek velünk. Mindennél erősebb az az érzésünk, hogy ők itt maradnak, messze elmaradnak mögöttünk és mi valami egészen más világba megyünk, ahol új arcok, új környezet vár. A bucsuzkodás nagyon nehéz, de az ember egyszer mindenben átesik. A nap eljön, amikor bentülünk a vonatban, az ablakon át utolsó látunk zsebkendőnkkel és robogunk ki az országból — visszavonhatatlanul.

Hallgató és beszélő utasok

Az az ember, aki nagy távolegckra utazik, vagy mindig hallgat, vagy pedig folyton beszél. Némelyek zárkózottan merülnek magukba, semmire sem reagálnak és csak a jövőjükön tépeldőnek. Mások viszont nem bírják fékezni türelmetlenségüket és kíváncsiságukat, folyton kérdézősködének, abban a reményben, hogy ettől és attól is szereshetnek valami új adatot, amit hosszú utjukon majd hasznosíthatnak. Én ezt az utóbbit magaviseletet választottam. Azonnal mutatkozott is az eredménye. Valaki olyannal kerültem össze, akinek a bátyja már évek óta Amerikában él. Azonnal megadta a címét, menjünk csak el hozzá, biztosan segítségünkre lesz.

— Önök Amerikába utaznak? — kérdezik most már a többi utasok is.

— Érezzük, hogy a figyelem reánk irányul. Igen, most szinte már magunk előtt is úgy tűnik fel, mint valami különös emberek, akik bátrak voltak ahhoz, hogy kiszakítsuk magunkat az otthonunkból és nekivágjunk a világnak. Valahogy úgy érezzük, hogy a távolság, amelyet be fogunk járni, kiszűri a szemünkön, a beszédünkön, az öltözetünkön és mindenkit külön megejt. Egzotikus emberek vagyunk, kezdünk már magunknak is tetszeni.

„Nekem is van egy rokonom kint“

— Kérem, nekem is van egy rokonom kint Amerikában — szólal meg egy máodik utas.

— Nekem is, — mondja egy harmadik — ha parancsolja, azonnal megadhatom a címét.

Még alig hagytuk el otthonunkat és már egész sereg címünk van feljegyezve, ahová megérkezésünk után fordulhatunk.

Közeledünk a román határhoz. Az egyik állomáson valaki beszáll, akiről kiderül, hogy szintén Amerikába tart.

— Önök mennyi dollárt visznek magukkal? — kérdezi tőlünk.

— Százat, — mondjuk. — Többet nem szabad. — De éppen ez az... itt van az engedély... száz dollárnál többet is vihetnek.

A vánrnál azután, sőt még jóval azelőtt, utitársaink egyenként elmaradnak. Mielőtt elkészönnék tőlünk, mindegyik ad valami üzenetet.

— Nézze, Saint Louisban lakik a sógorom... nem olyan hosszú ut Newyorktól... igazán átmenhetne. Mindenkit csókolunk és tisztelünk.

— Ha már Amerikába megy, igazán megtehetné azt a szivességet, hogy ellátogasson Detroitba a nagynénémhez... Mondja meg neki, hogy küldjön egy hajójegyét. Ha hajójegyét nem tud küldeni, jó lesz száz dollár is.

Megígérjük.

A határnál reménytelenül érezzük, hogy elszakadtunk. Ami volt, az mögöttünk van, talán már soha sem látjuk. Kolozsvár, Brassó, Bukarest borzasztó távolságban vannak, minden elmosódik, mintha soha nem lettünk volna ott. Királyházán egy fiatal zsidó lány száll be és csatlakozik társaságunkhoz. A bátyjához utazik, Newyorkba. Nincs mellette senki, egészen egyedül megy és kint is önálló életet akar élni. Ahogy jobban megnézzük, egészen azt a benyomást teszi, mintha chaluca lenne.

— Das bin ich ja doch!

— Valóban?

Igen, kiderül, hogy Amerika csak átmeneti állomás lesz számára. Egy kis pénzt akar szerezni ott és aztán kihajózik Palesztinába. Nem egyedülálló eset. Száz és száz tesznek így, különösen Lengyelországiak és bukovinaiak. Ez egy egészen új áramlat, néhány éve tart, de jó módszerek bizonyultak. Nem akarnak senkinek terhére lenni, ők akarnak odaérni, mint egész emberek, mint komoly országépítők. Egy kis tőkét gyűjtenek, amit majd aztán Palesztinában befektetnek. A szegényebb emberek így korrigálják itt ott azt a mulasztást, amit a tőkés a zsidó országépítéssel szemben elkövetnek.

A Tatrán éjszaka rohanunk keresztül. Csak a levegő hűvösségéből és a hegyek sötét árnyából tudjuk, hogy ezer méterre megyünk a tenger felött.

Az egyik kis állomáson egy öreg zsidó lép a fülkénkbe. Ez is Amerikába megy. Nyolc gyermeke maradt odahaza, ha sikerül, majd azokat is kiviszi.

— Tamer wird der Eiberster helfen!

Éjszaka van, a beszélgetés elnémul, mindenki magába mélyed. Az éjszakai órák legalkalmasabbak a töprengésre. Ilyenkor mindenki újra átgondolja a dolgát és rendszerint nagyon elszomorodik. A bizonytalanság megfekszi az embert, nem tudja mire virad, csak azt érzi, hogy odahaza legalább az, ami volt, megvolt. Nem kellene sokat nógatni senkit, hogy ilyenkor fogja a batyuját és sietve leszálljon a vonatról, amely az ismeretlenségbe rohan. De ahogyan a feltételek nap első sugarai áttűznek az ablakon, az utas megint megnyugszik. A nappal együtt emelkedik a hangulat, mindent megint rózsásabbnak lát és mire elérkezik a déli idő, biztos a dolgában.

Svájcon csak álsuhanunk...

Egy napon szép szakasz következik. Ausztria és Svájc. A vasutasok udvariasak, érezni lehet az európai atmoszférát, ilyenkor az ember már semmi pénzért nem adja, hogy a vonaton van és megy. Buchs, Zürich, Basel egymásután maradnak el. A hatalmas svájci hegyekről felénk szikrázik a hó. Éles levegő csap be a résekben, a vonal mentén látjuk az apró svájci házakat, olyan minden, mintha egy játékkert lenne, elrendezett és csodálatos. Szeretnénk utunkat megszakítani, de nem lehet. Svájcban nem szabad kiszállni. Nincs még egy ország a világon, amelyik olyan elzárkózottan élne, mint ez a gyönyörű Helvécia. A kivándorlók, akik Dél- és Északamerikába robnak erre keresztül, igazán csak itt érzik, hogy egy gazdasági és népi áramlat hulláma, amelyeket a sors sodor és amelyek természetük szerint sehol sem ülhetnek el. A biztonság, a gazdagok, az önálló, a függetlenek, eltorlódnak mellőlünk, ők maradhatnak és pihenhetnek, ahol jólesik, minket visz az áram.

Feltűnik az Atlanti-Oceán

Egy reggel arra ébredünk, hogy Párisban vagyunk. Ennek a gyönyörű városnak a leírására oldalak sem volnának elegendők. A mi vonatunk másnap már tovább indul, csak annyi időnk van éppen, hogy beleképezzünk ennek a világvárosnak a forgatagába. Itt ott erdélyiekkel találkozunk, kérdezik, hová megyünk, mondjuk: Amerikába. Ők is elmaradnak és már őket is irigyeljük. Mindenkit irigyelünk, aki már megállt és megint feléi kezdünk az utól, ami még előttünk van. Egészen apatikusan szállunk be másnap a Sherbourgba vivő vonatba. Határai rohanás — és egyszer csak messziről felkiklik az Atlanti-Oceán. A vonat megint kilök magából bennünket, portások és hordárok karjaiba esünk, akik továbbemelik valamelyik szállodába.

Kis szobát kaptunk, amelynek ablaka éppen a tengerre nyílik. A szemünk nem látja be a távolságot és újra elfog bennünket a szorongás. Jó lenne visszaferdülni... Kun Adalbert

Elegánca mindenkinek felett!
ÁRON DAVID
 modern urlszabósága
 Cluj, Calea Regele Ferdinand 32.

ZSIDÓ KÖZÉLET

A marosmenti Avivák körzeti konferenciája

Vasárnap délután tartotta az Aviva cionista leány szervezete marosvásárhelyi körzete első konferenciáját. A konferenciának különösen az ad fokozottabb jelentőséget, hogy azon több olyan praktikus intézkedést fogantatosítottak, amelyek ugyszólván biztosítékul szolgálnak annak, hogy az Aviva tagjai a legrövidebb idő alatt eleget tehetnek a legfontosabb cionista kötelességnek, annak, hogy megtanuljanak héberül. A konferenciát Öhlbaum Etus, a Hitachdut ros haavivája nyitotta meg és hosszabb beszédben vázolta az Aviva munka sokágu problémáját. Ezután rendkívül komoly és beható megbeszélés tárgyát képezte a hebraizálás gyakorlati megvalósítása. Ennek a munkának legtöbb akadályá eddig a tanerő- és a pénzühiány volt. Megállapítást nyert, hogy a közeljövöben aligha lehet kilátás arra, főként pénzügyi okok miatt, hogy Erdélyben a héberül tanulni hajók száma megfelelő számú szakképzett tanerő álljon rendelkezésre. A konferencia erre való tekintettel igen életrevaló szükségintézkedéseket fogantatosított. Elhatározta mindenkélt, hogy egy hebraizációs alapot létesít az Aviva keretén belül, amely kizárólag az Aviva tagok héber tanulásának céljait szolgálja. A tanerőkről pedig akként gondoskodnak, hogy minden Aviva csoportból egy arra megfelelő leány a saját körzeti központjában rendezendő hat hetes tanerő-képző kurzuson vesz részt, amelyről visszatérve köteles csoportjának tagjait héberül tanítani. A kurzuson való részvétel összes költségeit a hebraizációs alaptól fogják fedezni. A megbeszélés hatása alatt a jelenlévő Aviva-csoportok több mint ötezer lejt adtak össze a hebraizációs alapra és elhatározták, hogy a még szükséges további összeget is az Aviva keretén belül fogják előteremteni. Az Aviváknak ez a komoly és impozáns elkötelezése a hebraizáció keresztültelére, valóban példaképpül szolgálhat minden erdélyi cionista közületnek. A konferencia ezen megvitatva az aktuális cionista problémákat és megbeszélte a küszöbön lévő különböző cionista akciókban (Ijjar-akció, sékel, Keren Hajjeszód, Keren Kajemet chajuc munka) való részvételét.

Az „Ezra“ zsidó ifjusági egyesület vasárnap délutáni ülésén dr. Dienes László, a „Korunk“ szerkesztője tartott előadást korunk világnézeti válságáról. A rendkívül nagy tetszéssel fogadott előadásban előadó kifejtette, hogy a huszadik század embere alól teljesen kicsuszott az abszolútumok világa, nincs hite, nincs pozitív bölselete, mert tudományban és etikában teljesen elrelativizálódott. Ezért él világnézeti krízisben korunk. A kereszténység, a görögség, a reneszánsz és a felvilágosodás mind mind egy abszolút hiten épült fel, amely megfelelő kulturát termelt ki magából. Ezek a kulturák elhanyagoltak, mert tartalmuk, ez az életet elem kiveszett a kortársak lelkéből. Spengler pesszimistlikusan ítéli meg ezt a hanyatlást és korunk kulturájának elpuztlulását jósolja. Előadó szerint azonban nincs okunk a pesszimizmusra, inkább a hegeli filozófia iránymutatását kell követnünk, mely szerint a szellem élete más, mint a növényi és állati élet biológiai folyamata s folyton új regenerálódásra képes. A pompás rendszerrel felépített előadást Antal Márk lendületes és meleg szavakban köszönte meg az előadónak.

Az ezután következő orvosi előadások szintén telt sorok előtt folytak le. Az első előadó Hamburg József dr. szemorvos volt, aki a szemtuberkulózisról és ennek gyógyításáról tartott tudományos értékű előadást. A gümőkorról ma tudjuk, hogy számos külső és belső szeszgyuladás okozója. Az előadó ismertette a gyuladások diagnostikáját és klinikai formáit, majd áttérve a terápiára ezen szembetegségek modern kezelését ismertette. Behatóan tárgyalta a tuberkulin kezelést, amellyel helyes megválogatás és adagolás mellett a szemészetben igen jó eredményeket lehet elérni. A szem lokális kezelési módjai közül különösen kiemelte a paracentéziát, melynek kitűnő hatásáról a bécsi szemklinikán általa végzett sorozatos alkalmazás útján győződött meg.

A második előadás az agy-szifilisz tani és kórleltani határt a szifilisz kérecchymás typos k agy-szifilisz gyógyítógóyeljárások résztes a központi ideg ható, korai stádium felismerés legfontos gerincsavó korai megfigyelése. A szímondható, míg a pozitív. Ma már se vizsgálatától idegen nika mellett teljes tékes előadását szóával egészítette kcsere követte, mely levő orvosok közül előadásainak egyre színvonalra a vasárlozsvári zsidó társéletének fontos té

A Központi
 Ezuton felké jogvédő biztosít és a jogvédelmi észleleteikről a március végéig kedjenek, hogy ri: 11-én meülésnek megfelel

Tudomására
 vetég jogvédelnek, hogy Kolo seiket előadhatj hivatalos órája vetég helyisége és délután 4-6 nak közvetlenül védhez, (Str. 11-20), akár d (S.r. 20)marand

A Pales
 1. Ma regge „Dacia“ hajó nán, hanem cs nélfogva a tra 24-én szerdán

2. Ismételté tifikájaink cea Vizumoztathat később — ünncertifikát lett a pénzt távirat levél és pénz zik, annak e k és várnia kell

3. Hajó ind 26, április 16

4. Ismételt mindenkit, aki utolsó vizumoz A legőzelebb zonytalan.

Sé
 Pészach m nak ígérkező szatmári sóm előadásán dr. det mondani beszéd aktuál vezérlete alatt amelynek fejl kintenek. Az e venkopf Kálm szavalattal és Két kisebb v Illés „Gólem“ szimbóluma S ben. Az előad dor sómérpar deklódés nyil

* Ingyen
 A párisi idény fümje a diszt Narcisse Noa joggal a Róza Narcisse Noa Noar kölnit Róza Royal vásárlás előtt

Öcskából új ruhája lesz, ha Czinknél festett, tisztított.

A kisanant ősre ismét képviselést kap a népszövetségi tanácsban

(Bucuresti-Bukarest, március 23. Az Uj Kelet tudósítójától) Az „Adeverul“ a külföldi lapoknak arra a hírére vonatkozólag, hogy Románia nevében Titulescu Genfben egy helyet kért a népszövetségi tanácsban, illetékes helyről a következő információt nyerte: Amikor Benes kijelentette készségét, hogy a megegyezés érdekében lemond tanácstagságáról, a kisanant Genfben jelenvolt megbízottai tárgyalás alá vették ezt a kérdést, mert Benes, mint ennek az államszövetségnek egyik képviselője volt a népszövetségi tanács tagja. Nincsiacs kifejezést adott annak a kívánságának, hogy ősszel Jugoszláviára bizzák a kisanant képviselést a népszövetség tanácsában. Titulescu azonban, azt válaszolta, hogy miután ezt a kérdést a temesvári konferencián nem intézték el, majd a legközelebbi kisanant-konferencia, — amelyet tudvalevőleg Bledben fognak megtartani — foglalkozzék annak megoldásával. Egész természetesen, hogy a kisanant ősszel ismét képviselést nyer a tanácsban, mert erre Franciaország, Anglia és Olaszország kötelezték magukat. Miután azonban közben Brazília vétője miatt az egész kérdést őssze halasztották, a kisanant képviseléstésének kérdése elintézhető lesz a blédi konferencián.

Megkönnyítik az amerikai bevándorlást

Amerikai állampolgárok külföldön élő házastársai és gyermekei kvótán felül mehetnek ki az Egyesült-Államokba

(Washington, március 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Zsidó Távirati Iroda egyik munkatársa Washingtonban beszélgetést folytatott a bevándorló-bizottság egyik tagjával, aki közölte vele, hogy a bizottság többsége a bevándorlási rendelkezések enyhítése mellett foglalt állást. E szerint amerikai állampolgárok férjei és deklaránsok (akik állampolgárságot folyamatok), illetőleg feleségeik, ugyancsak tizen-nyolc éven alóli gyermekeik kvótán felül is bejöhhetnek az Unió területére.

A bizottság többsége kívánatosnak tartja azt is, hogy azok a bevándorlók, akik az új bevándorlási törvény életbeléptetése előtt már rendelkeztek bevándorlási vízum fölött, továbbá rabbi feleségei és kiskorú gyermekei kvótán felül jöhessenek Amerikába. Bizonyosra veszik, hogy a kongresszus, amelynek döntése legfőbb

szankciót ad e kívánságoknak, honorálni fogja a bizottság javaslatát.

Ismeretes, hogy a kvótáról szóló törvény még nincs megszavazva. Ennek az az oka, hogy a bevándorlási bizottság mindenekelőtt az úgynevezett „deportációs törvény“ akarja letárgyalatni. E törvény szerint „a nem kívánatos elemek“ öt éven belül kiutasíthatók az Unio területéről. Jakob Stein kongresszusi tag statisztikát terjesztett be, amelyből kiderült, hogy mennyire hamis az az állítás, amely szerint a kvóta törvény módosítása esetén az amerikai állampolgárok több, mint félmillió külföldi rokona jönne Amerikába. A statisztika kimutatja, hogy legfeljebb ha nyolcvanezer férfi, nő és kiskorú gyermek fog ebben az esetben bejutni az Egyesült Államokba.

Bizalmat szavaznak a német kormánynak

(Berlin, márc. 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Stresemann tegnap kifejtette a birodalmi gyűlésben a genfi eseményeket. A külügyminiszter, akit a nacionalista párt is nyugodtan hallgatott végig, kijelentette, hogy Németország elvben nem ellenzi a népszövetségi tanács helyei nek szaporítását, de nem irt alá semmiféle olyan szerződést, amely egy bizonyos állam szeptemberi felvételét garantálná. Valószínű azonban, hogy ha a tagok számának szaporítását elfogadják, úgy Lengyelország fog elsősorban helyet kapni. Stresemann hozzátette, hogy Németország hajlandó a tanács reorganizálását előkészítő bizottság munkájában is résztvenni.

A többség részéről nagy helyesléssel fogadott beszéd után gróf Westarp, a nemzeti párt elnöke beszélt a kormány ellen és megállapította, hogy Luther és Stresemann súlyos vereséget szenvedtek Genfben. Szenzációt keltett a nacionalista szónok nyugodt hangja, amely éles ellen-tesben állt beszédjének megszokott heves tónusával. Utána Stöckel kommunista szólalt fel, aki bizalmatlansági indítványt nyújtott be, amelyet Reventlov nacionalista is támogatott.

Gróf Bernstorff pártoló felszólalása után az összes bizalmatlansági indítványokat elvetették. A koalíció napirendi indítványt nyújt be, amely helyesli a locarnói politikat és a kormány magatartását. Biztosra veszik, hogy a szociáldemokraták is a javaslat mellett szavaznak és így az többséget kap.

A parasztpárt Averescuval kezdett tárgyalásokat a kormányalakítás kérdésében

Ujabb részletek a tegnapi minisztertanácsról. A liberális képviselők kinos helyzebe hozták a kormányt a választójogi vita elnyújtásával

(Bucuresti-Bukarest, március 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Röviden jelentettük, hogy a kormány tagjai tegnap megbeszélték a lemondás részleteit. Mint most utólag jelentik, a minisztertanács megállapodott abban, hogy a parlamentet feloszlatják abban a pillanatban, amikor a választójogi javaslatot megszavazták. Ha tehát esütörtökig végez a javaslatl a kamara, a szenátus pénteken feltétlenül befejezi a módosítások megszavazását és így a kormány pénteken este mond le. Elkészültek azonban arra az esetre is, ha az ellenzék megakadályozná a javaslat gyors megszavazását és éppen emiatt elhatározták, hogy a többségi képviselőket és szenátorokat ma délelőttre értekezletre hívják meg, amelyen külön és nyomatékosan felhívják figyelmüket erre a kinos helyzetre, ha a javaslat ebben a parlamenten nem menne keresztül.

A többségi képviselők ma délelőtti értekezletén Tancred Constantinescu, Bratiannu Vintila és Al. Constantinescu miniszterek beszéltek, kérve őket, hagyjanak fel minden ellenségeskedéssel és szavazzák meg a választójogi javaslatot. Kérték őket, mondjanak le arról, hogy az egyes szakaszokhoz indítványokat terjesszenek be, mert ezzel csak késleltetik a munkát.

A házfelosztás királyi kéziratral fog megtörténni. A kéziratot 100.000 példányban kinyomatják és az

országban terjesztani fogják. A kézirat rendkívül meleg elismeréssel fog megemlékezni a Bratiannu-kormány konszolidáló munkájáról.

Bratiannu lemondása után a király azonnal megkezdte az ellenzéki politikusok kihallgatását a kormányelnök ki vezetésére. Remélik, hogy hétfőre megalakul az új kormány.

A parasztpárt és a nemzeti párt közötti helyzet az utóbbi órákban lényegesen javult. Bár hivatalos tárgyalások nem folynak a két párt között, azonban mindkét párt vezetőségi tagjai között állandóan megbeszélések folynak és közös terveket állapítanak meg. A helyzetet megfelelő optimizmussal ítélik kompetens körök.

Eppen ezért értekeztetést keltett a kamarában ma délután elterjedt hír, amelyről mindenki nyíltan beszélt. Egy régi kombinációnak megfelelően arról van szó, hogy a parasztpárt és az avarescanusok között tárgyalások vannak. Ezt megerősítette és ennek a hírek csak tápot adott egy parasztpárti vezetőember azon kijelentése, hogy a párt legutóbbi végrehajtóbizottsági ülésén egy ilyen természetű kérdésre Mihalache a következőképp felelt:

— Megszakadtak a tárgyalásaink a nemzeti párttal és így teljes szabad kezünk van minden irányban. Tárgyalni fogunk ezzel is, azzal is.

A hír óriási szenzációt keltett.

HIREK

Az Uj Kelet az egyesített ardelei és bánsegi zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Erzsébet
Főszerkesztő Dr. Marton Erzsébet
Az Uj Kelet cikkének utánnomlását csak a szerkesztőség engedélyével engedélyezhetjük.

Az Uj Kelet fiókkiadóhivatalai és szerkesztőségei:

Aradon: Horváth János Löbl Hirlapiroda, Str. Romanului 2. (Zrinyi-u).

Oradea-Mare-Nagyváradon: Blum Zsigmond, Str. Aurel Vlaicu 51., vagy Ezedóvi emléktér 2. (Erayözület.)

Sighetul-Marmatiel-Máramaroszigeten: Fried Miksa, Zsidó Nemzeti Szövetség.

Timisoara Temesváron: Strausz Béla, Zsidó Nemzeti Szövetség I. Mercy-u. 2.

A mai naptár

— A nagyváradai egyesült ellenzéki pártok választási népgyűlései. Nagyváradról jelentik: Az egyesült ellenzék két gyűlést tartott tegnap este. Az egyiket, a Temető-utcai Freiberger-féle vendéglőben munkások jelentek meg, melyen Pelle János, az építőmunkások elnöke beszélt. A másik felzólaló Simonka György, a parasztpárt elnöke volt. Utána dr. Rozvány Jenő, a munkásság és dr. Bárdos Imre a Zsidó-Nemzeti Szövetség nevében beszélt. Utána Schwartz Sándor és dr. Lázár Aurél beszélt, aki az egyesült ellenzék programját ismertette. Érdekes momentum a nagyváradai választási küzdelemnek, hogy a külön román listán szereplő ellenzéki jelöltek egy kivételével ma levelet intéztek dr. Lázár Aurélhoz, amelyben mély sajnálkozásuknak adnak kifejezést, hogy nevéket felvették a külön listára. Kéri dr. Lázárt, hozza a nemzeti párt vezetőségének tudomására, hogy ez semmiesetre sem jelenti a párttól való eltávolodásukat, amelyhez továbbra is rendületlenül ragaszkodnak.

— Mária királyné és Miklós herceg látogatása a fővárosi újságíró szindikátusnál. Bukarestből jelentik: Mária királyné Miklós herceg kíséretében tegnap meglátogatta a bukaresti újságírók szindikátusát. A királyné hosszabb ideig tartózkodott a szindikátus helyiségeiben. A tiszteletére rendezett teán több miniszter, képviselő és diplomata is résztvett.

— A király Vladescu tábornok megbüntetését kívánja? Bukarestből jelentik: A Vladescu-Averescu ügyében hozott bizottsági határozatot még senki sem ismeri. Beavatottak szerint a király maga fog intervenálni Vladescu megbüntetésé érdekében, mert szerinte a tábornok fegyvelemsértést követett el. Jól informált körök szerint a jegyzőkönyv sajnálattal megállapítja, hogy a katonaságban, illetve a tisztikarban elharapódzott a politikai harc.

— Három napon belül várják az ügyvédsztrájk befejeződését. Bukarestből jelentik: Az ügyvédsztrájk ügyében lényeges fordulat állott be. Minden remény megvan arra, hogy három napon belül véget ér a sztrájk, annál is inkább, mert a kormány az illetéktörvénytervezetet visszavonta.

— Százötven osztrák mérnököt hívnak Oroszországba. Bécsből jelentik: Az osztrák munkás-kamarában most folynak az előkészületek az osztrák mérnökök és konstruktőröknek Szovjet-országra való kiküldése ügyében. Az orosz követtség ugyanis az elmúlt hetekben árt a munkáskamarához kérve, hogy jelölje ki azokat a mérnököt és kémikusokat, akik hajlandók Szovjet-országra munkát vállalni. Ausztriából a szovjet-kormány százötven mérnököt és konstruktört akar szerződtetni, első sorban fémipari témekben. Nem fontos, hogy a pályázók oroszul tudjanak. Az územek főleg Ukrajnában vannak, továbbá Leningárd környékén és részben az Urálban.

— Amerli rendezett Béc és művészi körök rikai architektori az osztrák mna hatalmas fotogra be az amerikai izléstíkről híres tileg, hanem má igényeket kiéle részt hatása l valami az olasz böző stílusból. jes n hiányzik a lemreméltó jele való hozzásimulá eredetiség beny arányaikkal és kezési anyag s A régi rómaiak amerikai mód zé átvették a görög mációkban alkal konstruójukn rikaik nem isz lakóhelyet, szell

— Schultz meg? Berlin őrség megállap tése alapján, h természetes ha kalmával súlyo tüneteit találtá organikus elvá zésre vonatko semmit sem visszaküldték a törvényszéki

— Kés n professor. A res sebesre Dő föl. Eszerint a a kést és az o végrehajtani. rül és egy el választja el professor elj sebész érkezett

— Súlyos határon. Az c itoldens történet oroszlavia terül Utközben találá felszólította öke A két órs közö elfajult, hogy e táör és egy pa zelés után vissz bizta római köv az olasz kormán

— Husvét katonák. Buk delyezte a zsidó régi katonák m április 1 től 7 i

— Haláló meghalt Sara S esendes visszav olyan csendben akik ismerték, képét tisztelték kála osztatlan ismerősei köréb

* A zsidó azok a zenent Verlag kiadás kompozíciók k veggel a zsidó laltatják meg. bau gazdag ze Rosovszky, Se talmazzák és z kaphatók. Min sziv legbensőb iránt érdeklőd ezekkel a dalc ványai az Uj megrendelhető

* Ujból k szünetelés ut megengedte a jesztését. A ni 1, 2, 3, 4, 5. ható az Uj K

Amerika építőművészeti kiállítás rendezett Bécsben. Az osztrák főváros műszaki és művészeti körei lelkesedéssel beszélnek az amerikai architektikus kiállításról, amelyet tegnap az osztrák múzeumok egyikében nyitottak meg. Hatalmas fotográfiák és modellek után mutatták be az amerikai épületek modelleket, amelyek a kifinomult izléstől hűres bécsiek szerint nemcsak építészetileg, hanem művészeti szempontból is a legnagyobb igényeket kielégítik. Főleg a klasszikus építészet hatása látszik az amerikai kolosszusokon, valami az olasz reneszánszból és a középkor különböző stílusából. A német barokk és a rokokó teljesen hiányzik az amerikai architektúrából. Figyelemreméltó jelenség, hogy a történeti stílusokhoz való hozzáismulás ellenére ezek az épületek az eredetiség benyomását keltik: főleg szokatlan arányaikkal és a helynek beton, vas és más építkezési anyag segítségével elő-hető kiaknázásával. A régi rómaiak építkezésére emlékeztetnek az amerikai mód zerk R'na építései is egyszerűen átvettek a görög stílusformákat és különböző formációkban alkalmazták azokat egyszerű, hatalmas kőstruktúrájuknál. Extravagáns építkezést az amerikaiak nem ismernek: nagy ablakot, tágas, levegős lakóhelyet, szellős műhelyt követelnek maguktak.

Schultze természetes halállal halt meg? Berlinből jelentik: A bürokráci rendőrség megállapította a bírósági szakértő jelenléte alapján, hogy a tegnap felboncolt Schultze természetes halállal halt meg. A boncolás alkalmával súlyos tüdő- és mellhártya gyulladás tüneteit találták azonkívül egy emblemat, amely organikus elváltozásokat idézett elő. A mérgezésre vonatkozólag a boncolás nem tudott semmit sem megállapítani, ezért a holttestet vaszkuliták mikroszkopikus vizsgálat céljából a törvényes kémiai intézetbe.

Kés nélkül operál egy müncheni professzor. A bajor főváros egyetemének híres sebésze *Döderlein*, új műtéti eljárást talált föl. Eszerint a sebészetből ki lehet küszöbölni a kőst és az operációt elektromos utón lehet végrehajtani. A páciens villamosáram alá kerül és egy elektród-csipesz fájdalom nélkül választja el egymástól a kőszöveteket. A professzor eljárásának tanulmányozására sok sebész érkezett Münchenbe.

Súlyos incidens az olasz-jugoszláv határon. Az olasz-jugoszláv határon tegnap véres incidens történt. Az olasz határőrök átjöttek Japozslavia területére, ahol egy koresmát kerestek. Közben találkoztak egy jugoszláv őrséggel, amely elsősorban őket, vonuljanak vissza a határon túlra. A két őrs között szóváltás keletkezett, amely ugy eljutott, hogy egymásra lőttek. Egy jugoszláv határőr és egy paraszt megsebesült. Az olaszok a tüdő után visszavonultak. A belgrádi kormány megkérte a román követséget, hogy azonnal elágtóttel kérjen az olasz kormánytól.

Husvétii szabadságot kaptak a zsidó katonák. Bukarestből jelentik: A vezérkar engedélyezte a zsidó katonák husvétii szabadságát. A régi katonák március 28-tól április 8-ig, a regruták április 1-től 7-ig tartó husvétii szabadságot kapnak.

Halálozás. Tegnap reggel Kolozsváron meghalt *Sara Schnabel* 96 éves korában. Amilyen csodás visszavonultságban telt el élete, ugyanolyan csendben távozott is az életből. Mindazok, akik ismerték, a zsidó jóság és az erény mintaképet tisztelték benne. A finomlelkű özvegy halála osztatlan részvétet keltett hozzátartozói és ismerősei körében.

A zsidó zene reneszánszát jelentik azok a zeneművek, amelyek a telavivi Juwal Verlag kiadásában jelennek meg. Ezek a zsidó kompozíciók héber, német, jiddis nyelvű szöveggel a zsidó lélek legbensőbb rezdüléseit szóltatják meg. A pompás, ősi zsidó melódiákban gazdag zenei kiadványok *Egel*, *S. minski*, *R. sovszky*, *Schitornirsky*, *Milner* műveit tartalmazza és zongorára, hegedűre, celloóra írva kaphatók. Mindenki, aki a zsidó lélek és zsidó zene legbensőbb világát jelentő zenei szépségek iránt érdeklődik, annak meg kell ismerkednie ezekkel a dalokkal. A Juwal cég zenei kiadványai az Uj Kelet könyvostálya utján is megrendelhetők.

Ujból kapható a „Nyugat“. Hosszas szünetelés után a belügyminisztérium újból megengedte a „Nyugat“ folyóirat romániai terjesztését. A nívós folyóirat XIX. évfolyamának 1., 2., 3., 4., 5. száma füzetenkint 80 lejért kapható az Uj Kelet könyvostályában.

Leépit a cseh textilipar. Prágából jelentik: A cseh textilipar számos ágában az utóbbi időben rosszabbodás állott be. A posztóiparban még 48 óras munkaidő van érvényben, azonban a lanyha irányzat felülkerkedése következtében attól kell tartani, hogy a legközelebbi hetek folyamán többrendbeli üzemkorlátozásra kerül a sor. A gyapotiparban már csak egyes termelési ágak foglalkoztatása volt kielégítő. Kedvezőlenül alakult a gyapotszövőök helyzete, amelyek közül számos vállalat már rövidített munkaidővel dolgozik. A gyapjúiparban, férfi és női divatszövetekben, a termelés egyes üzemekben még kielégítő volt, míg a gyapjuszövőök már munkáselbocsátásokat is eszközöltek.

Román-spanyol kereskedelmi tárgyalások. Bukarestből jelentik: Hivatalosan megcélolják azt a hirt, hogy Románia és Spanyolország között kereskedelmi egyezmény jött létre. Tényleg folynak tárgyalások, hogy a két ország a legfőbb vámkezelményt nyújtsa egymásnak. A tárgyalások azonban még folynak.

Március 27-én kezdődik a diákok husvétii vakációja. Bukarestből jelentik: A közoktatásiügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint az összes iskolák, minőségre és fokozatra való tekintet nélkül március 27-ével kezdik meg vakációjukat. Az ezzel ellenkező hírek alaptalanok.

A tavalyi költségvetésből kifizetik a hadsereg szállítóját. Bukarestből jelentik: A hadügyminisztériumban ma értekezlet volt a tavalyi költségvetési költségvetésből a hadügyminisztériumnak juttatott 360 millió lej hovaferdiása ügyében. Elhatározták, hogy ebből az összegből kifizetik a szállítónak járó követeléseket és fedezik a folyó kiadásokat.

Levegőbe röppült a galaci löporraktár. Galacból jelentik: Az ottani gyalogezred puskaporraktárában robbanás történt. Egy lövedék felrobbant és az épület jobbszárnyát levegőbe roppította. Két katona meghalt, 8-an pedig súlyosan megsebesültek. A robbanás az őrszobában történt és olyan hatalmas erejű volt, hogy az egész városban hallatszott. Vizsgálat indult meg annak megállapítására, hogyan került az őrszobába a robbanó gránát.

Katonaságot vezényeltek ki a sztrájkoló Resicára. Bukarestből jelentik: A hadügyminisztériumnak jelentést tettek arról, hogy a resicai munkások sztrájkba léptek. Tekintve, hogy Resica hadizóna, a hadügyminiszter eltiltott minden néven nevezendő gyülekezést és katonaságot vezényelt a városba a rend biztosítására.

Az ellopott pénzesbődön. Egyik régebbi számában az Uj Kelet részletesen megírta egy pénzesbődön bonyolult eltűnését, amely nagy háborúságokra vezetett. Az érdekes esettel kapcsolatban *Dázzkál* Rudolf, az egyik szereplő a következőket közli velünk: A valószínűség szerint a nagyobb összeget tartalmazó bődönt a vásári nagy forgalom és a mi elfoglaltságunk kihasználásával lopták el. Társaim azonban, akik egyébként sógoraim is, a véletlenbe nem akartak belenyugodni, bár az első napokban ez volt az ő meggyőződésük is. Gyanuba vettek, szigarancára, rendőrségre idéztettek, sőt nyilat is azt állították, hogy a zsiros bődönt pénztartalmát én tulajdonítottam el. Az ezt állító ellen: és pedig *Deák Samu* és *Deák Nándorné* ellen a Kolozsvár-városi járásbíróság előtt P. 16900-1924. szám alatt rágalmozásért bünvádi feljelentést tettem. A tárgyalás rendén azonban legnagyobb megépetésemre nevezett vádlottak a leghatározottabban le tagadták, hogy rólam az állították volna, miszerint én a pénzesbődön tartalmát eltulajdonítottam volna. A *Friedmann M.* cég által ellenem és társaim ellen folyamatba tett bünvádi pert ugylátszik társaim arra akarják felhasználni, hogy gyanúsításainak ujjabban tág tere nyiljon és engem becsületes kereskedői hírnevemben megtámadjanak, amit azzal a tarrnak mos'an már valószínűvé tenni, hogy a pénzesbődön eltűnése után két héten belül 120.000 lej értékű házat vásároltam. Ezen állításuk azonban megcélolást nyert, mert beigazoltam, amelszerint a pénzesbődön eltűnését megelőző időben a vételárat meghaladó összeg felett rendelkeztem betétkönyvemmel, amelyet egy kolozsvári pénzintézet állított ki részemre és hogy e en betéteimből fizettem ki a vételárat. Egyébként a kérdés tényleg foglalkoztatja a bíróságot, mert társaim e lenem a rendes gondosság elmulasztása miatt kárterítési perrel támadtak meg, én pedig rágalmozásért bünvádi eljárás tettem folyamatba rágalmozóim ellen.

Április elsején kapnak fizetést a köztisztviselők. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, amely szerint a husvétii ünnepekre való tekintettel a köztisztviselők fizetéseiket április 1-én kapják meg.

Sürgetik a rossz vasuti kocsi rendbehozását. Bukarestből jelentik: A CFR vezérigazgatóságánál ma délelőtt megjelent a petróleumtermelők egy küldöttsége és előadta, hogy a petróleumkivitel a vagonhiány miatt rendkívül stagnál. Memorandumot adtak át, amelyben kéri az összes vasuti kocsi mielőbbi kijavítását, mert csak ez az egyedüli mód vezet az export fellendüléséhez.

Szlovenszkói cégek nem tudnak konkurrálni a lengyel termelőkkel. Prágából jelentik: A német kormány megbízásából tárgyalásokat kezdtek meg egyes szlovák fatermelővállalatokkal nagyobb mennyiségű gőmbfa szállítására, amelyet a német jóvátételi számla javára fordítanak. A Szlovenszkói Gazdasági Tudósító szerint üzletre eddig sehol sem került sor, mert a magas vasuti tarifa miatt a szlovenszkói fakereskedelem nem tud konkurrálni a lengyel árakkal. A nehézséghez járul az is, hogy Németország a csehszlovák kormány sürgetése ellenére sem hajlandó a mai differenciális vámrendszert megszüntetni.

Vasuti tarifaváltozás Románia és Németország közt. A Románia és Németország között való közvetlen személy- és postgyászforgalom díjaira nézve változás állott be március 18-ától kezdve. Ekkor léptek életbe a március 15-étől kezdve érvényesíteni kívánt új díjszabások. Az új tarif. alapján német márkában megállapított díjak a vezérigazgatóság által megállapított árfolyam szerint, lejjekben fizetendők. Az állomásokon még meglévő jegyek továbbhasználandók, amíg majd elfogynak, de azokon az „aranyfrank“ jelzés „aranymárkára“ javítandó ki.

Az új osztrák vámtételek. Bécsből jelentik: A vámtügyi bizottság a kormánynak az új behozatali vámtételekre vonatkozó javaslatát elfogadta. Az 1924 szeptember 5-iki vámtörvényt akként módosították, hogy a cukor utáni vám ezentul százkilogrammonként 22 schilling, a szarvasmarhánál 50 schilling, a nővendékmárha után 30 schilling darabonként. Új árat állapítottak meg a tej, tejfel és foszfátok behozatalára. A végrehajtási utasítás a törvény kihirdetését követő napon fog megjelenni. A szociáldemokraták kisebbségi javaslatot adtak be, amelyben a cukoradónak aranykoronában való megállapítását követelik.

Uj táncterem! *Dr. Radnay és Fényes Janka* újonnan épült, parkettes táncteremket a v. Deák Ferenc-utca 32. szám alatt (sz udvarban) április 4-én és 5-én, husvétii vasárnapján és hétfőjén nyitják meg egy gyakorló (koszoru-) dől-után keretében. Uj baba és felnőtt kolón kezdődik április 19-én. Beiratkozás állandóan d. u. 6-7 a táncteremben. A tánctermet kiadják: mindenemű összejevetelre, teastélyekre, lakodalmakra, versenyekre, mulatságokra stb. rövidebb hosszabb időre.

Megérkezett a palesztinai bor

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a *Stein Samu* által vezetett fióküzletemben (Calea Reg. Ferdinand 33)

kapható a valódi „Palesztina“-i karmelhegyi bor

יין כשר לחג הפסח מארץ ישראל מודר

Häber föllrásu címke! Vidéki viszonteladókknak árkedvezmény!

ELIAN, CLUJ

KÖZGAZDASÁG

A szakvizsgára kötelezett drogeriások megfelelőbbek a közegészségügyi miniszter rendeletét

A semmitőszéki döntésig nem tesznek eleget vizsga-kötelezettségüknek

(Cluj-Kolozsvár, március 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A drogeriatulajdonosok tegnap értekezletet tartottak a Sfatulnál, amelyen beható megvitatás alá vették a kolozsvári főorvosi hivatal legutóbbi rendeletét, amelyben elrendeli, hogy a közegészségügyi törvény alapján leteendő drogeria-vizsgákhoz szükséges iratokat harminc napon belül az érdekeltek annál is inkább terjesszék be, mert ellenkező esetben azoknak a működését, akik nem a román államtól kapták autorizációjukat, be fogják szüntetni.

Ezzel a kérdéssel már behatóan foglalkoztunk és rámutattunk a közegészségügyi hatóságok sérelmes intézkedésére, amellyel a drogeriások szerzett jogait támadják meg. A főorvosi hivatalnak ez a rendelkezése — mint ismeretes — a több évvel ezelőtt életbeléptetett új közegészségügyi törvényre támaszkodik, amelynek egyes homályos rendelkezéseit úgy magyarázzák, hogy a magyar rezsim alatt megszerzett drogeria-engedélyek csak úgy érvényesek, ha azok tulajdonosai a közegészségügyi minisztériumnál egy, erre a célra delegált bizottság előtt levizsgáztak.

Ez a vizsgának a letétele azonban, — eltekintve attól, hogy teljesen indokolatlan, — több okból is nehézségekbe ütközik. A főorvosi rendelet értelmében harminc napon belül kell

igazolni a működést igazoló iratokat, amelyek az iskola- és alapképzettségen kívül igazolják a gyakornoki, segédi és egyéb e szakmában folytatott tevékenységet. Ezeknek az iratoknak beszerzése azonban a legtöbb esetben nehézségekkel jár, különösen ha azokat Magyarországról kell beszerezni, amely esetben a 30 napos határidő nem elegendő. Egy másik igen súlyos körülmény az is, hogy a vizsgáztató-bizottság ragaszkodik a román nyelvű vizsgához és így a szakvizgát a román nyelvet nem bírók számára lehetetlenné teszi.

A minisztérium az elmúlt hét folyamán több drogeria-tulajdonost és segédet táviratilag hívott fel, hogy a vizsga letételére haladéktalanul utazzanak Bukarestbe. A vizsga letételére a távirati utasítás alapján többen utaztak fel, de a számos jelentkező közül alig néhányan, így Kolozsvárról is csak ketten tettek le sikeresen.

A Sfatulnál megtartott értekezleten súlyos kifakadások hangzottak el a közegészségügyi kormány újabb végzetúrája ellen és elhatározták, hogy a szakvizsga letételére nem jelentkeznek, hanem országos szervezetük útján a miniszteri határozatot megfelelőbbek a semmitőszékihez, amely minden valószínűség szerint a szerzett jogaikban megtámadott drogeriatulajdonosok javára fogja a kérdést eldönteni.

A kereskedők az új behozatali vámok alkalmazásának elhalasztását kérik. Bukarestből jelentik: Az új behozatali vámok közeli életbelépésének híre az ország kereskedelmi köreiből élénk visszhangra talált. Az ország nagykereskedői és importörjei aggodalommal tekintenek az új vámok alkalmazása elé és egyhangú az a vélemény, hogy — amennyiben azok alkalmazása halasztást nem szenved — úgy az ország kereskedelme katasztrofális helyzetbe kerül. A nagykereskedők ugyanis még az új behozatali vámok közzététele előtt hatalmas mennyiségű árut kötöttek le a külföldön, amelyek közelebről már rendeltetési helyükre is érkeznek és ha az új tarifákat azonnal életbeléptetik és a régi tarifák alapján megrendelt árukra is alkalmazzák, úgy a kereskedőknek és importöröknek viselni kell majd a vámtarifális differenciákat, amelyek az árukat erősen megdrágítják. Az érdekeltek kereskedők most az azal a tervvel foglalkoznak, hogy memorandum fordulnak a kereskedelmi, valamint a pénzügyminisztériumhoz, az új behozatali vámok életbeléptetésének egy hónappal való elhalasztása érdekében.

Árverés a kolozsvári vámnál. A kolozsvári vámhivatal árverést hirdetett március 28 ára, több ki nem váltott és elkobzott vámárura. Árverésre kerülnek selyem, gyapjú és gyapotárúk, cipők, két vagon autógumiabroncs stb. Az árverésen ezuttal tételenként is ajánlatot lehet tenni.

Az illatszertárak sem tarthatók nyitva husvét másodnapján. Közöltük, hogy a drogeria- és illatszertárak beadvánnyal fordultak előbb a munkaügyi inspektorátushoz, majd a munkaügyi minisztériumhoz, hogy husvét másodnapjára engedjék meg a drogeria- és illatszertárak részére a nyitvatartást. Az érdekeltek kérésüket ezzel indokolták, hogy a jelenlegi nehéz gazdasági viszonyok között súlyosan érintené érdekeiket, ha ezen a napon — amikor tudvalevőleg a legtöbb öntöző és egyéb piperecikket adhatnának el — zárva kellene tartaniok. A munkaügyi minisztérium a drogeriák és illatszertárak kérését nem honorálta és a munkaszüneti törvényre való hivatkozással a kérést elutasította.

Román állampolgárok hazahozhatják osztrák betéteiket. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium kártalanító ügyosztálya értesíti az érdekelteket, akiknek Ausztriában részvény-, vagy értékpapírbetétjük, letétjük

van és ezt Romániába kívánják hozni, hogy ez irányban az Ausztriával létrejött pénzügyi egyezmény értelmében forduljanak közvetlenül azokhoz, akiknél letéteiket őrzik. Az értékpapírok kiszolgáltatása körül felmerült esetleges nehézségek esetében a hadikártalanító bizottság intervenciót.

Bécsi marhavásár. (Saborsky és Fiai cég jelentése). A mai bécsi marhavásáron felhajtás volt 2485 darab. Ebből volt romániai áru 1139 darab. Irányzat lanya, az árak a következők: I a áru 145-170, II a 110-140 schilling.

Saborsky József és Fiai cég

Wien, III. 4 ST. Marx. Sürgönycim: Saborsky József és Fiai, Wien ST. Marx. — Előállat-küldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien ST. Marx. — Huskületemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien, Grossmarkthall

TÓZSDE

Március 23-án

A lej Zürichben 217 50, Párisban —, Budapestben —, Bécsben —

Kolozsvár. A lej lemorzsolódása tovább tart. Az árak állandó emelkedésben vannak. Az ártolyamok a következők:

Bécs 33-70—33-90, Prága 7 10—7 15, Budapest 295—298, Páris 8 45—8 55 Zürich 46 20—46 40, Newyork 239 00—240 00, London 1168—1172, Milánó 9 65—9 75.

Zürich. Zárlat: Berlin 123 60, Amsterdam 208 10, Newyork 519 60, London 2525 00, Páris 1355 00, Milánó 2089 00, Prága 1538 50, Budapest 71 80, Belgrád 9 4 50, Bukarest 217 50, Varsó 65 00, Bécs 73 17.

Bukarest. Devizák: Páris 8 45, Berlin —, London 1164, Newyork 239 00, Milánó 9 64, Zürich 46 10, Bécs 35 70, Prága 7 10, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 8 75, német márka 86 00, leva 1 65, török lira 128, font sterling 1150, francia frank 8 60, svájci frank 46 00, olasz lira 9 55, drachma 2 35, dinár 412, dollár 237 50, lengyel forint 30 50, osztrák schilling 34 00, magyar korona 33 75, cseh korona 6 90, belga frank —, holland forint —.

A Victoria Nationala Biztosító Rt. 10 millió lejre emeli alaptőkéjét és központját Kolozsvárra helyezi

Pásztor Ferenc lett a vezérigazgató

(Oradea-Mare - Nagyvárad, március 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Victoria Nationala” Biztosító Részvénytársaság f. hó 22-én tartotta meg IV-ik évi rendes közgyűlését számos részvényes jelenlétében Oradea-Maren, saját intézeti helyiségében. A közgyűlésen Kiss Döme dr. szenátor, az Ügyvédi Kamara dékánja elnökölt.

Az évi jelentés előterjesztése után Hönig Ignác vezérigazgató bemutatta az 1925. évi mérleget, amelynek adatait, a mutatózó haszon felhasználásának javaslatával együtt, a közgyűlés tudomásul vette és az igazgatóságnak, valamint a felügyelőbizottságnak a felmentvényt megadta. A tárgysorozat további pontjában a közgyűlés kimondta az alaptőkének egymillióról tízmillió lejre való felemelését s ennek keresztülvitelével az igazgatóságot megbízta.

Az igazgatóság tagjaiul megválasztottak:

Dr. Kiss Döme szenátor, az Ügyvédi Kamara dékánja, elnök (Oradea).

Dr. Ládaj István ügyvéd, alelnök (Cluj).
Deutsch Ferenc építész-mérnök, gyáros, alelnök (Cluj).

Dr. Böszörményi Sándor a Gyáriparosok Orsz. Szöv. (Ugir) ügyv. igazgatója (Cluj).

Dr. Cosma János közjegyző, a Közjegyző Kamara elnöke (Cluj).

Dr. Csatt Olivér kataszt. inspektor (Cluj).
Hönig Ignác vezérigazgató (Oradea).
Dr. Molnár Jenő ügyvéd (Oradea).

Peculea Marius az „Albina” bank igazgatója (Cluj).

Pásztor Ferenc vezérigazgató (Cluj).
Rados Móric a „Consum” igazgatója (Cluj).

Dr. Spitzer József ügyvéd, bankigazgató (Cluj).

Ripner Farkas fésűgyáros (Oradea).
Dr. Wertheim Mór ny. pénzügyi főtanácsos (Cluj).

Felügyelőbizottság tagjaiul megválasztottak:

Pop Sever az „Albina” Intrepozite igazgatója, a kereskedelmi kamara alelnöke, elnök (Cluj).

Ghircoias Valeriu az „Albina” bank igazgatója (Cluj).

Dr. Váry Ákos h. közjegyző (Cluj).

Deutsch Dávid az „Erdélyrészi Csillárgyár” igazgatója (Cluj).

Waldmann Ödön bankigazgató [Oradea].

A közgyűlés ezután elhatározta a központnak Clujra való áthelyezését, mivel az intézet eddigi szervezetét a legszélesebb keretben kiterjeszteni óhajtja s Oradean a mostani szervezet meghagyásával fiókgazgatóságot, míg az eddigi vezérképviselőségeken kívül a többi jelentősebb városokban is vezérképviselőségeket állít fel.

A közgyűlés, majd az utána következő igazgatósági ülésen, az intézet vezérigazgatójául Pásztor Ferenc közismert szakembert neveztek ki, míg Hönig Ignác eddigi vezérigazgató, mint az igazgatóság tagja fogja tovább is kiváló szak tudását az intézet további fejlesztésében érvényesíteni. Az intézet eddigi külföldi

viszontbiztosítást felelően kiterjesztette a svájci és nexusok felvételére Hönig Ignác bizasából rövidlag Londonban.

A vezérigazgató **ram Jancu 3 s** rilis hó első na

SZÍNHÁZ

MAC
V SZÍNHÁZ

A szevillai bor tagjainak vendégjaja, akik most Erdő magyar színház színek. A szevillai bo operaház alapítótja és zenekarokkal.

Paal Judith, a baton este lép fel neknek ez lesz az arra a magasan ivatlan sikereig Józseffel, az Opera fel ezen az estén Chopin muzikális színiista táncművészi uttörője.

Thawara Rey tart a magyar színház hallatlan sikerérett. Muatvány nem produkált sen orvostudományt, mal. Thawara elepökig tekszik. A szik egy koporsóba záratos mutatónya

Magyar

Szerda fél 8-kor: Napibérlet 9

Szerda fél 11-kor: resti román

karszemélye előadása. Fel

Csütörtök fél 8-kor: Irénnel, Lás

sz. B. Sorozat

Csütörtök este 11-kor: produkciói.

Sorozat 317)

Péntek fél 8-kor: László Andor

rozat 308)

Péntek este 11-kor: produkciói.

Sorozat 318)

Szombat fél 8-kor: Péál Judith

Ligeti József

(Rendes hely

Sorozat 309)

Szombat este 10-kor: legnagyobb

hangversenye

bérlet 46 sz.

Vasárnap d. u. fél

Neményi, Lás

Sorozat 311)

Vasárnap d. u. 6-kor: produkciói.

Sorozatszám

Vasárnap este 8-kor: (13-adeszor, E

vel, Ithász és

Bérletszünet.

Hátfő: MIAMI (O

Irén, Nemén

helyárrakkal.

szám 314)

Kalap
dus v
tások
Moskovits

viszontbiztosítási összeköttetéseit is megfelelően kiterjeszti és már is folyamatba tette a svájci és angol intézetekkel való nexusok felvételét, amelyek perfektuálására Hönig Ignác az igazgatóság megbízásából rövidesen Svájcba és folytatólag Londonba utazik.

A vezérigazgatóság — Clujon, Str. Avram Iancu 3 sz. alatt — működését április hó első napjaiban kezdi meg.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

v színházi iroda közleményei

A szevillai borbély a butyreszi opera alpitótagjaiból vendégszínházaival. A bukaresti opera tagjai, akik most Erdélyben tartózkodnak, Kolozsvárra a magyar színház színpadán mutatják be művészetüket. A szevillai borbély kerül szíre, melyben a zongoraház alapítójai lépnek fel saját kórusukkal és zenekarukkal.

Paál Judith, a 12 éves csodatáncosnő. Szombaton este lép fel a színházban. A kis csodagyerekeknek ez lesz az első fellépése és innen indul arra a magasán ívelő pályára, mely még beláthatatlan sikereikig fog vezetni. Paál Judith Lígei Józseffel, az Operaház balettmesterével együtt lép fel ezen az estén Debussy, Tschajkovsky, Bizet, Chopin muzsikáinak kísérete mellett és az expresszionista táncművészetnek Paál Judith lesz az erkölcsei uttorója.

Thawara Rey — az indus fakir három előadást tart a magyar színházban, Thawara, akiknek Európában hallatlan sikerei vannak, most Kolozsvárra érkezett. Műstíviáikhoz hasonlókat még Európában nem produkált senki. Bámulatka ejtette az egész csodadományt, mert megtejt hetetlen sz, amit csak Thawara elevenen eltemetteti magát és napról tekezik. A közönség előtt félóra hosszat tekezik egy koporsóban, melyre földet hányanak. Képzelt műstíviái félsímet és bámulettet keltenek.

Magyar Színház heti műsora

Szerda fel 8-kor: Dolly. (Neményi és Ihászal. Napibérlet 93 sz. A. Sorozat 305)

Szerda fel 11-kor: A szevillai borbély (A bukaresti román opera alapítóművészeinek, saját szervezőkötésével és zenekarával való operaelőadása. Felemelt helyárrakkal. Sorozat 306)

Péntek fel 8-kor: Annabál (Operett, Lengyel Irénnel, Lászlóval Ihászal. Napibérlet 94 sz. B. Sorozat 307)

Péntek este 11-kor: Thawara Rey indus fakir produkciói. Mérsékelt emelt helyárrakkal. Sorozat 317)

Péntek fel 8-kor: Bucukeriagó (Lengyel Irénnel, László Andorral. Napibérlet 95 sz. A. Sorozat 308)

Péntek este 11-kor: Thawara Rey indus fakir produkciói. Mérsékelt emelt helyárrakkal. Sorozat 318)

Szombat fel 8-kor: Mint a mezének virágai. Utána Paál Judith önálló expresszionista táncestje, Lígei József balettmester közreműködésével. (Rendes helyárrakkal. Napibérlet 96 sz. B. Sorozat 309)

Szombat este 10-kor: Telmányi Emilnek, a jelenkor legnagyobb hegedűművésznének egyetlen hangversenye (Emelt helyárrakkal. Napibérlet 46 sz. Sorozat 310)

Vasárnap délután 3-kor: Gsák (Lengyel Irén, Neményi, Lászlóval, Leszállított helyárrakkal. Sorozat 311)

Vasárnap délután 6-kor: Thawara Rey indus fakir produkciói. Mérsékelt emelt helyárrakkal. Sorozatszám 312)

Vasárnap este háromnegyed 9-kor: Alexandra. (13 adaszor, Karácsonyi Iliével, Neményi Lillivel, Ihász és Lászlóval. Rendes helyárrakkal. Bérletszűnet. Sorozat 313)

Hétfő: MIAMI (Operettújdonosság, először, Lengyel Irén, Neményi, László, Ihászal. Rendes helyárrakkal. Premier-bérlet 47 sz. Sorozatszám 314)

Kalap-modellek
 dus vászttékban Átalakítások olcsón és gyorsan
Moskovits kalapszalón, Reg. Ferd. 3.
 udvar

Telefon: 2-28, 10-47

SZÉP NYOMTATVANY A LEGJOBB REKLÁMN

Kadima=nyomda

Cluj, Strada Baron L. Pop No. 10

Készülnek

Könyvek, füzetek, lapok, folyóiratok, zárszámadások és mindennemű bank és kereskedelmi nyomtatványok, díszes és művészi kivitelű levélpapírok, béli és esküvői meghívók, cégkártyák, névjegyek stb.

Erdély legmodernebb betűanyaggal felszerelt nyomdája

Kérjen ajánlatot

Mégis csak legjobb a késnélküll

„IDEAL“

borotváló por mely az ország területén higienia szempontból a legjobban elismert borotváló szer az arcot nem marja kellemes hatást hagy utána. — Ovakodjunk az értalmatlan utánzatoktól. Csak az „IDEAL“ Egyedüli készítője: felírásu a valódi.

Reszing József Iodrasz
 Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Sighetul-Marmatiel egyedüli elosztója **Glanzman Adolf** illusztrátor **Str. Bogdan Voda 40**

HYPEROL

fertőtleníti, megvédi torokfájástól

SZÁIVIZ TABLETTA

Kapható mindenütt.

Eladó kötszövőgyári berendezés,

mely áll alatt felsorolt gépekből, teljesen üzemképes legjobb állapotban, kadvező fizetési feltételekkel.

5 drb. 7/80-as	1 drb. 6/60-as
2 drb. 8/70-es	2 drb. 7/50-es
3 drb. 8/80-as	3 drb. 12/60-as
3 drb. 10/80-as	1 drb. 5/60-as
1 drb. 9/60-es Jaquari	2 drb. 6/20-as
2 drb. 6/50-es	1 drb. 10/70-es

2 drb. motorikus spulnizógép 12—12 spindli berendezéssel.

Gépek vevőjének kívánatára rendelkezésére bocsátatik a vevők névsora, amely évi 10--12 millió forgalomnak felel meg. — Cim a kiadóban.

Ha művészi kivitelű **fa, vss,** vagy **részbutort és zongorát** akar vásárolni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** és tekintse meg

Székely & Róty
 Erdélyrészi Butorgyár R.T.
 állandó butorkiállítását. Valódi Bösendorfer, Stingl, Wirth és Produktivgenossenschaft zongorák, továbbá furniok és Klosterneuburgi enyvezett lemezek nagy választékban.

Ajándok elsőrendű

כשר של פסה
italokat

50 literen felüli megrendelésnél utánvét vagy a pénz előzetes beküldése mellett:

Magurai közönséges lit. Lei 18
 Magurai rizling, bakater lit. Lei 20
 Magurai moskovály furmint v. leányia Lei 25
 Szilvórium 50—60% erősségben, 100%-ja L. 67
 Seprópálinka 100%-ja L. 110

Nagyobb mennyiség vételnél megtehető árengedmény. Hordóka felszámított árban vételnél vissza.

Megrendelések: **M. Csengeri, Simleu-Silvaniei.**

Rézar maturák

viz, gáz és gőzhöz, valamint nickelozott sárgaréz toilette cikkek gyári lerakata.

ELECTRONIDRO
Vadász & Comp
 műszaki vállalata — Cluj
Calea Regele Ferdinand 65.
Telefon 3-84.

Utiköltsége megterül az árdifferencián, ha **kárpitós anyag** szükségleteit **Baok Bernát Oradea-M. Piața Regina Maria 1 sz. atatt szerzi be.**
Telefon 9-55

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő

Figyelem! Figyelem!

כשר ארמ. ettermemet

megnagyobbítva és újonnan átalakítva 100 személy részére megnyitottam. Lakodalomak és tansettek rendezését jótanácsos vállalom. **Özv. GROSZ ADOLFÉ, Oradea,** Str. Nicolai Jor a (Zófia utca) 10. szám.

Ortodox husvét libaszir kapható. Hosszu u 26 870

Mindenféle fordítások angol, francia, német, román és magyar nyelven (levelek, kérvények, szépirodalmi tudományos, közgazdasági cikkek, prospectusok stb.) irógéppel való másolás és sokszorosítások gyorsan, pontosan és árulék nélkül. Fővárosi Földmészéknél könyvkereskedésben, Főter. 842

Kifutót ut vagy fiatal irodaszolgát keresünk azonnalra. ím a kiadóban.

Bérvágás.

50 kilométerre a magyar határól, fővonalon fekvő gilyváci 3 gateres gőzfűrésztűnkön gőzölködő berendezéssel, úgy kemény, mint puhafában bérvágást vállalunk. — Békéscsaba, Erdőgazdasági Rt. Satu-Mare. [Strada Decebal No 17.] Telefon 262.

Intelligens, fiatal zsidó nő, magyar és német nyelvet tud, a nyelvvel rendelkező és házvezetőnői állást vállal zsidó családnál, vidékre is elmegy. Megterheseket „Komoly” jellegre a kiadóba kérék.

Két urilány lakást és teljes ellátást kaphat zsidó családnál a Főter. közepén. Cim a kiadóban.

Félstabil lokomobil, Marschal gyártmány, 50 lóerő teljesítményű, 6 lógörre most engedélyezve, g árilag újonnan javítva, eladó. Megtehető az Economia Keresk. és Ipari Rt.-nál, Oradea. 366

húsvéti libaszir kilenczint 150 lejért kapható Ábrahám Izsáknál, Timár-u. 2. 871

Jó gyártmányu, rövid zongorát, vagy pianinót veszek. Cim a kiadóban.

Intelligens fiatalember elsőrangú ebéd vacsora kosztót keres, leh tőleg belvárosban. Jél fizet. Cim a kiadóban. 872

Érteitem a n. é. közönséget, hogy it Iméresemet átutalom a Piata Mihaiu Viteazul (v. Széchenyitér) 31 sz alá. Aláírtam kaphatók nálam a legmegbízhatóbb erdélyi termelőkötől származó prima **בשר פירות** borok. Szilva és sepró pálinka. A n. é. közönség szives pártfogását kérem. Rosenberg Ferenc 8.3

Ha olcsón és jól akar főzni, vegyen dr. Szentpéteriné féle szakácskönyvet, amely az összes zöldségfélék és gyümölcsök befőzésmodját, továbbá a legkülönbözőbb ételek gazdaságos előállításai módját tartalmazza, eddig már 25,000 péld. van forgalomban. Kapható az UJ KELET könyvostályában és Fassy J. könyvkiadónál, Tordán.

Az Ön vevői

ahik a babkává ma as ára miatt nem isznak többé babkávét, örömmel veszik ha Ön „Enrilo“-t ajánl nekik, melyből a háziasszony tisztán, minden hozzátét nélkül, a kedvelt reggeli és a szokásos cszonnakávét ismét olcsón elkészítheti. Az **Enrilo** a babkává ízét pótolja, nagy táperejű, emellett a használatban való nagy kiadósága révén tényleg olcsó. Ezen különlegesség minőségeért

Franck Henrik Fiai az egyedüli gyártók szavatolnak.

MARTIN PAL Jun.

Cluj, Piata Mihail Viteazul 25.

כשר ועלכווארען פאבריק

ערייניג אללערלייא ועלכווארען פאסט-פראקטשע ווערדען פראמטט פער נאכנאמען פערקאופט. פרייז-קראנט אונד הכשר אויף פערלאנגען.

UJ KELET KÖNYVOSTÁLYA

Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Zsidó irodalom

(Német nyelven)

Achad Haam: Am Scheidewege I II. ...	924
Agnon: Der Verstossene	175
— Und das Krumme wird gerade (Halb ein)	175
Max Brod: Im kampf um das Judentum	220
Brau: Ein kurzer Garg durch die jüd. Geschichte	100
Bergmann: Worte Mosis	45
Bernfeld: Die jüdische Literatur	200
— Kunderheim Baugarten	175
Bernstein: Der Zionismus	150
Beer: Der Frau im jüd. Alertum	32
Buber: Die Jüdische Bewegung I-II ..	35
Bermann: Palestina (Eia Reisebuch) ..	290
Bialik: Essayes	80
— (Leinen)	280
Dubnow: Jüdische Geschichte	345
Cohn: Frauentragen in Palästina	100
Glückel von Hammeln. Denkwürdigkeiten	90
Goldstein: Jüd. Nationalliteratur	295
Grosch: Dr. Simon Ahron	62
Nordau: Zionistische Schriften	40
Nossig: Juden und Polen	375
Margulies: Kritik des Zionismus	80
Salten Felix: Neue Menschen auf alter Erde	260
Holitscher: Reise durch das jüd. Palästina	275
Gronemann: Hawdoh und Zapfenstreich (Leinen)	130
H. George: Moses der Gesetzgeber	230
Granowsky: Problem der Bodenpolitik in Palästina	320
— (Geb.)	35
Friedemann: Das Leben Herz's	145
Teodor Herz's Tagebücher I-II III (Lein.)	205
— Zionistisch Schriften (Geb.)	145
— Der Judenstaat	1700
Hermann: Nathan Birnbaum	240
Kann: Erez Jisroel das Jüdische Land	60
Lichtheim: Der Aufbau des jüd. Palästina	62
Perez: Chassidische Geschichten	150
Jiskor: Ein Gedankbuch	32
Jüdische Literatur durch zwei Jahraus.	130
David Koigen: Der moralische Gott ..	150
Krupnik: Die jüdische Partaien	175
Mendele Moicher Sfürim: Schloimele (geb.)	32
— Schloimele (Leinen)	320
— Die Mähre (Geb.)	400
— (Leinen)	260
— Die Wunschring (Geb.)	320
— (Leinen)	320
— (Leinen)	375

Tavaszi ujdonságok

megérkeztek

Neumann M.

férfi- és fiuruha-áruhaza Cluj, Piata Unirii (Főter) 14

KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CLUJ, PIATA UNIRII No. 7.

Saját tőkél: 48.000.000 lej.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed.

Áruktárai a vasut mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és Safe deposit. Safe deposit. külföldi átutalásokat teljesít. Safe deposit. Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb bővöngzsirt, mert ez tiszta, egészséges és kiadós!

Főtisztelendő Fuchs Benjámin nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigoruan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselel: **HARTIG & HIENZ Cluj** Str. Julia Maniu 8, Telefon 1-18.

Zsoldos tanintézet

Az ország legrégibb és legjobb előkészítő tanintézete. Teljes anyagi felelősség mellett készít elő középiskolai magánvizsgákra, **érett-ségi**re vidéki tanulókat is.

Budapest, VII., Dohány-u. 84. Tel. I. 124-47.

A legjobb cipőkrém

Kérje mindenütt.

Raktár: Bucuresci, Str. Ana Davila No 1.

תורה עם דרך ארץ

Zsidó Testvérek!

A kor nevelési köve elményei szemelőtt tartásával egyesületet létesítettünk Braun Henrik főrabbi ur és a legnagyobb ortodox tekintélyek erkölcsi támogatásával. Az egyesület célja a chéderből kikerült ifjuságot — főleg árvákat — a talmudi továbbképzés és a hagyományos zsidó nevelés mellett ipari pályára előkészíteni. Szabó- és műasztalos-műhelyeink már üzemben vannak.

Lépjetek be a "תורה עם דרך ארץ" egyesületbe alapító, vagy rendes tagnak! Aki igazi zsidónak akarja látni a produktív jövő generációt, az minden eszközzel tartozik támogatni ezt az intézményt.

Iclodai-Mare Jud. Solnoc-Doboca egyetli elnök **Leopold Rosmann**

Ezerkesztőség kiad. hivatal és nyomda Cluj-Kolozsvár, St. Baro Pop (Brassai-utca) Telefon: Szerk. és kiadóhivatal 977, 228 és 1047 Es. N. Sz. — — — 25 Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is lej Bukarestben — —

1926 Csütörtök március 24

Averescu

Ha meg lehet bírni, amelyeket a társaság költött, egy a sikerült a kormány szavukat érvényesítő tagjai már régóta csak olyan kormányt kétként nem nagyszabású közzé a kormány saját párt szór az ország kárelmet. Nem lehet kétnél igen jelentős szék Bratianu, akinek be rökben éppen elég teheti az uralkodó e kel járhat az, ha ol ország élére, amely liberálisok által hoz zéki pártok közül a számtalan esetben je kormányrajutásuk e hozott legtöbb törv amelyek egyes állam és nacionalizálás cí szférájába juttattak, semmisíteni. Az egy kérdésben mindig ta vezetése alatt álló n tudja, hogy erősen áll és megfelelő poltén arra is vállalko viselje a liberális é

Magától értetődő befolyásukat latba Averescu tábornok manyalakításra és a Hogy ez a törekvés sikerül, az e pillan tudható, de hogy a benne, arra jellemz mai jelentése, amezölte a külföldi álla hogy Averescu tábo blokkból és magáév vénytervezetet, ezér a választási kormán lentés szerint ennel a missziója, hogy a

Ha a kormány küldötte a külföldi mindenesetre egésze rást követett, mert is példa volna rá, kodó előzetes hozzá seket tegyen a külf

Az Averescu-kollett szól az a jelenak egy állítólagos arelyet a nemzeti E jelentés szelint restben értekezlet összes averescanusák Goldis Lászlón Goldis és hívei Goldis kísérletet te hogy több nagyfontikust átvizs a nép disznak juttatják a tusztárcát és a több pozíciókat nyernek Az értekezleten binéző ellen, hang bizhatatlan, mert h másikon kimegy. E